

ΤΑ ΙΕΡΑ ΙΝΔΑΛΜΑΤΑ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

ΟΙ ΑΘΑΝΑΤΟΙ ΗΡΩΕΣ

ΤΟΥ '21

ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

ΧΡΗΣΤΟΣ Δ. ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΡΚΑΔΙΑ

**Στα βουνά και στα δάση,
σμιλεύεται η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.
Στις πλατείες, αναπαύεται.**

Χρήστος Δ. Στρατηγόπουλος

Στον **Βασίλη Νέζη**, που χρόνια τώρα,
άγρυπνος φύλακας στη γενέτειρα
των αδούλων Κολοκοτρωναίων
και πηγή της Λευτεριάς Λιμποβίσι,
προσφέρει τις υπηρεσίες του,
χωρίς καμία απολύτως αμοιβή.

Χ.Δ.Σ

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΑΠ' ΤΟΝ ΜΙΧΑΛΗ ΣΤΑΦΥΛΑ

Σήμερα, που τα πάντα αλλάζουν και η εισβολή των ξένων ηθών και εθίμων κατακλύζουν την πατρίδα μας, μονάχα οι ιερές αναμνήσεις μπορούν να αντισταθούν, για να κρατήσουμε την Ελληνικότητά μας.

Οι αναμνήσεις ενός λαού που ξεκίνησε έναν αγώνα με την απόφαση να νικήσει ή να πεθάνει. Έναν αγώνα όχι μονάχα ενάντια στους καταπατητές των εδαφών μας και της ελευθερίας μας, αλλά και άλλων «πολιτισμένων» που συνήθειά τους ήταν και είναι να υποστηρίζουν τους δυνατούς – με το αζημίωτο.

Ο λογοτέχνης Χρήστος Δ. Στρατηγόπουλος κρατάει μες την ψυχή του, τους θρύλους και

τις παραδόσεις του λαού μας και εμπνέεται απ' αυτές. Και με το βιβλίο του «Τα Ιερά Ινδάλματα του Γένους» κάνει κάτι σημαντικό. Τραγουδάει τους μπροστάρηδες των Αγώνων. Εκείνους τους Ηρωες, που με την ορμή και την πίστη τους ξεσήκωσαν τους σκλαβωμένους συμπατριώτες τους και ύψωσαν παντού, σε κάμπους και βουνά, τα φλάμπουρα της Λευτεριάς.

Και αυτοί οι μπροστάρηδες δεν ήταν από τρανά τζάκια, μα από τον απλό λαό, που μόνο αυτός ένοιωθε περισσότερο άμεσα τη σκλαβιά και τη φτώχεια. Αυτός ο λαός στάθηκε η βρυσομάνα που δρόσιζε τις ψυχές και δυνάμωνε την πίστη, πως η Λευτεριά δε ζητιανεύεται αλλά κατακτιέται με το σπαθί.

Ο Χρήστος Στρατηγόπουλος όλους τους επώνυμους Ήρωες τους έκλεισε στην καρδιά του, τους γνώρισε και τους ψυχολόγησε καλά μέσα από τα βιβλία, τις μαρτυρίες και τις λαϊκές διηγήσεις, γι' αυτό και μας δίνει το ποιητικό τους πορτραίτο ζωντανό, αληθινό, περήφανο. Αυτά τα πορτραίτα έχουν την αμεσότητα των δημοτικών τραγουδιών, το νεύρο, την υπέρβαση, την αγάπη και το θαυμασμό.

Όπως είναι γνωστό, πολλοί απ' αυτούς τους Ήρωες, που τραγουδάει με τόσο πάθος ο Στρατηγόπουλος, μετ' απελευθερωτικά είδαν το φοβερό πρόσωπο της Πολιτείας που απελευθέρωσαν. Είδαν τους ξένους να διαφεντεύουν τον τόπο τους. Στάθηκαν μπροστά στα Στρατοδικεία και καταδικάστηκαν, ρίχτηκαν στα μπουντρούμια αλυσοδεμένοι.

Τίποτα όμως δε στάθηκε ικανό να αμαυρώσει την προσφορά τους και τον πατριωτισμό τους. Γιατί είχαν γίνει θρύλοι και σύμβολα πατριωτισμού και αγώνα.

Κι' αυτό συνεχίζεται ως σήμερα. Απόδειξη, τούτο το βιβλίο του Χρήστου Στρατηγόπουλου, που ξαναφέρει στη μνήμη μας εκείνες τις ηρωικές μορφές.

*Μιχάλης Σταφυλάς
Διευθυντής του Περιοδικού
«Πνευματική Ζωή»*

ΣΤΑ ΙΕΡΑ ΙΝΔΑΛΜΑΤΑ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

Από τον ποιητή Τάκη Ρούνη
(αντί σχολίου)

Τρέχει ο νους του ποιητή, σ' απέραντα πελάγη
τρέχει σαν άτι αζάπικιο, σε πράσινα λιβάδια,
σα μέλισσα στα λούλουδα, σε σιέψεις, σ' αναμνήσεις,
ψάχνει τον ήρωα να βρει, σεμνά να προσκυνήσει.

Θέλει στεφάνια αμάραντα, στα πόδια του να στρώσει,
να προσκυνήσει σιωπηλά, βουβός κρυφά να κλάψει,
μα απ' το δάκρυ το καυτό, δενδρί θε να φυτρώσει,
ν' απλώσει κλώνους και κλαριά, κορμό που να θεριέψει.

Στον ίσιιο του να κάθονται, γενιές που ξεφυτρώνουν,
ν' απολαμβάνουν λευτεριά, χωρίς καμιά λαχτάρα,
να μη ξεχνάν' τους ήρωες, σκληρά πως πολεμούσαν,
με το μαχαίρι της σφαγής, με το σπαθί στη χούφτα.

Με λερωμένη φορεσιά, και με τσαρούχι τρύπιο,
αλαφιασμένοι στις κορφές, σαν το σκληρό τ' αγρίμι,
αχόρταγος ο ύπνος τους, σκληρό το μαξιλάρι,
ημέρα, νύχτα καρτερούν, να 'ρθει εχθρού το βόλι.

Δε φέρνει ο χρόνος λησμονιά, πατρίδος σκλαβωμένης,
πλάθει ο γέρος τα παιδιά, με τόσες αφηγήσεις,
παράδοση και λεβεντιά, την ιστορία γράφουν,
γράψε μεγάλε ποιητή, μην ξεχαστούν οι θρύλοι.

Γράψε, μη χάνεις τον ειρμό, δώσε σωστή ορμήνια,
στις επερχόμενες γενιές, μάθηση θα προσφέρεις,
γράψε πως τότε θέριεψαν, κόκαλα των προγόνων,
και 'φτιαξαν ήρωες σωστούς, τη λευτεριά να φέρουν.

Το βιβλίο αυτό, είναι αφιερωμένο σε όλους εκείνους τους ΑΘΑΝΑΤΟΥΣ Ήρωες του Γένους μας, σε όλους αυτούς τους αυτόφωτους φεγγοβόλους αγωνιστές του θρυλικού Έπους του '21, σ' αυτούς τους υπέρλαμπρους αστέρες της ένδοξης πατρίδας μας.

Είναι γραμμένο για τις λαμπρότερες και φωτεινότερες μορφές, που άφησαν τα ανεξίτηλα ίχνη τους με το ακτινοβόλο πέρασμά τους από αυτόν εδώ τον ποτισμένο με ιερό και φλογισμένο αίμα τόπο, που χάριν της αυτοθυσίας που έδειξαν ετότε, ζούμε ελεύθεροι εμείς σήμερα.

Είναι με βαθύ σεβασμό δημιουργημένο, προς ένδειξη τιμής και ευγνωμοσύνης, στα Ιερά Ινδάλματα, που με την απaráμιλλη γενναιότητά τους και το ξεχωριστό και ασύγκριτο μεγαλείο τους, έχουν ριζωθεί βαθιά στο νου μας και οι οπτασίες τους στριφογυρίζουν στις σκέψεις μας.

Το βιβλίο αυτό είναι τιμητικά γραμμένο, για τους Ηρωικούς μαχητές του Γένους μας, που με την πίστη και την αφοσίωσή τους στα Ιδανικά της Ελευθερίας και το υπέρτατο έργο τους με τους φοβερούς εκείνους αγώνες, στολίζουν τις φανταστικές οθόνες του μυαλού,

όλου του δοξασμένου από
τους

βαθύτατα ευσεβείς αυτούς αγωνιστές,
Ελληνικού Έθνους.

Τα διαπεραστικά, σπινθηροβόλα
και Αθάνατα βλέμματά τους και τα
ΙΕΡΑ φωτοβόλα κόκαλά τους, που
στα Άγια Ελληνικά χώματα
ξεκουράζονται, μας οπλίζουν με μια
τρομακτική δύναμη και μας γεμίζουν
με θάρρος και αιώνια ελπίδα.

Για όλους εκείνους τους
αδούλωτους σταυραετούς της
τιμημένης πατρίδας μας, που η
λάμπη τους διαπερνάει και φωτίζει
τα πνεύματά μας και που δεν
αναφέρονται σ' αυτό εδώ το μικρό
βιβλίο, αυτοί οι σίχοι σαν λιγότερος

φόρος τιμής, ας γίνουν ένας
καινούργιος ήλιος, που με τις ακτίνες
του θα τους στείλει όπου κι αν
βρίσκονται, τον σε υπέρτατο βαθμό
Σεβασμό μου.

*Καπλάνια και σταυραετοί,
ξεσηκωμού τυφώνες,
τα σώματά σας τ' άφθαρτα,
θα μείνουν στους αιώνες.*

*Υπέρμαχοι πολεμιστές,
δρολάπια, καταιγίδες,
το δρόμο 'σείς ανοίξατε,
για 'λεύτερες παιρίδες.*

*Ακάθεκτοι αγωνιστές,
αφηνιασμένα άτια,
στα πιο ψηλά εφτάσατε,
της δόξας σκαλοπάτια.*

*Σαΐνια, γύπες, κεραυνοί,
αδάμαστα θηρία,
το αίμα σας εδώσατε,
για την Ελευθερία.*

Γενναίοι άνδρες, τολμηροί,
 ορμητικοί αέρες,
 ελεύθεροι σταυραετοί,
 που 'σκίζουν τους αιθέρες.

Αυδρείοι, ασυγκράτητοι,
 με στήθια απ' ατσάλι,
 με σιδερένια τα κορμιά,
 και στις ψυχές μεγάλοι.

Αλύγιστοι με πύρωμα,
 μέσ' της καρδιάς το βάθος,
 μες τις ψυχές σας θέριαψε,
 της 'Λευτεριάς το πάθος.

Αγέρες ακατάπαυστοι,
 σφοδροί και μανιασμένοι,
 εσείς βροντοφωνάξατε,
 το Γένος δεν ΠΕΘΑΙΝΕΙ.

Λιοντάρια της Πατρίδας μας,
 και 'λεύτερα ξεφτέρια,
 κλίνω το γόνυ, σας φιλώ,
 τα δοξασμένα χέρια.

*Κι' ένα μεγάλο ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ,
για 'κείνους τους αγώνες,
που για το Γένος κάνατε,
και που θα ζείτε αιώνες.*

Χρίστος Στρατηγόπουλος

ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ

Ο ΟΡΑΜΑΤΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ

Ο Αρχιπρωτομάστορας,
στη λευτεριά του γένους,
πηγή που πάθος πότιζε,
τους υποδουλωμένους.

Φλόγα που φως μετέδιδε,
και πυρ, στους σκλαβωμένους,
και τους ραγιάδες πάσχιζε,
να δει λευτερωμένους.

Επαναστάτης φλογερός,
με γνώσεις και με πνεύμα,
ήταν ο πρώτος π' έκανε, ξεσηκωμού
το νεύμα.

Το σπόρο για τη λευτεριά,
ο Ρήγας έχει βάλει,
κι' όλοι οι άλλοι πότισαν,
μικροί μα και μεγάλοι.

Είν' των γραμμάτων άνθρωπος,
με γνώσεις πλημμυρίζει,
των σκλαβωμένων τις ψυχές,
με θάρρος τις ποτίζει.

Τα ποίματά του μαρτυρούν,
την ψυχική ορμή του,
για του τυράννου το ζυγό,
εκφράζει την οργή του.

Γράφει σφοδρά κι' ακάθεκτα,
τους σκλάβους ενθαρρύνει,
η φοβερή η πένα του,
αθάνατη θα μείνει.

Και ο Τερτσέτης έλεγε,
πως γκρέμισε τα τείχη,
και της σκλαβιάς κατάφερε,
και πέρασε τον πήχη.

Ο Ρήγας με τον Θούριο,
φτιάχνει ψυχές λιοντάρια,
πλάθει ανδρείους,
Ήρωες, γενναία παλικάρια.

Κάθε στροφή και τόλμημα,
και στίχος ζωηράδα,
κι' όλο το ποίμα φούντωμα,
για μιά μεγάλη Ελλάδα.

Μέσ' την ψυχή του κατοικούν, της
λευτεριάς αέρες,
σαΐνια, γύπες που ξορμούν,
και σκίζουν τους αιθέρες.

Το σάλπισμά του γίνεται, τραγούδι
του λαού του,
βόλι και σπάθα δίκοπη,
κατά του τύραννού του.

Βγάζουν φωτιές τα λόγια του,
και οι ψυχές θεριεύουν,
και του Σουλτάνου το Ραγιά,
τον ξαναζωντανεύουν.

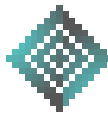
Σφυρηλατεί με του μυαλού,
και της ψυχής τη δύνη,
γι' αυτό ως φωτεινότερος,
του γένους έχει μείνει.

Γι' αυτόν τον εθναπόστολο,
που έριξε το σπόρο,
όλοι εμείς με σεβασμό,
για της τιμής το φόρο.

Κάθε φορά που από μπρος,
στο άγαλμα περνάμε,
ακίνητοι και 'βλαβικά,
στα μάτια να κοιτάμε.

Το Μέγα ετούτο Ήρωα,
την Ιερή μορφή του,
που πλήρωσε μαρτυρικά,
για 'μας, με τη ζωή του.

Κι' ένα μεγάλο ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ,
ας είναι και με νεύμα,
γι' αυτόν τον εθνομάρτυρα,
με το μεγάλο πνεύμα.

Ο ΓΕΡΟΣ ΤΟΥ ΜΩΡΙΑ Ο ΛΕΥΤΕΡΩΤΗΣ

Ήταν Δευτέρα της Λαμπρής,
που η κυρά Ζαμπία,
ένα αγόρι γέννησε,
και την «Ελευθερία»

Θόδωρο το εβάφτισαν,
έτσι το εφωνάζαν,
κι από μικρό τα χείλη του,
χολή και πίκρα στάζαν.

Τη λευτεριά του η σκλαβιά ,
την είχε αφαιρέσει,
αφού παντού βρισκότανε,
του Τουρκαλά το φέσι.

Αδημονούσε πώς να 'ρθεί,
η εποχή εκείνη,
να μεγαλώσει να μπορεί,
Λευτερωτής να γίνει.

Και έναν όρκο που 'κανε
στην Τρίπολη μια μέρα,
πιστά τον ακολούθησε,
μ' αγώνες πέρα ως πέρα,

Απ' έναν Τούρκο δέχτηκε,
τότε ένα χαστούκι,
μα το πληρώσαν ακριβά,
στο Θοδωρή οι Τούρκοι.

Ο φόβος και ο τρόμος τους,
έγινε τ' όνομά του,
και να κρυφτούν ετρέχανε,
μπουλούκια στ' άκουσμά του.

Έγινε Έρωας τρανός,
Λευτερωτής μεγάλος,
που τέτοιος σ' όλο το ντουνιά,
να μην υπάρχει άλλος.

Στο άγαλμά του έγραψαν,
επίγραμμα να μείνει,
και στους λαούς παράδειγμα,
ο Γέρος για να γίνει.

«Έφιππος χώρει Στρατηγέ,
γενναίε στους αιώνες,
διδάσκων σ' όλους τους λαούς,
πώς κάνουν τους αγώνες,
και πώς οι δούλοι γίνονται,
ελεύθεροι για πάντα,
και ύμνους για τη Λευτεριά,
παίξει ηχηρά η μπάντα».

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΑΛΤΕΤΣΙΟΥ

Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ

Μάης, νυχτιά και η Τρίπολη,
ήσυχη πέρα ως πέρα,
με το φεγγάρι λαμπερό
και τσουχτερό αέρα.

Κι από βαθιά ακούγεται,
μιά ανθρωποαντάρα,
αρματωμένοι και πεζοί,
πού να πηγαίνουν άρα;

Είν' Μπαρδουνιώτες, δυνατοί,
είν' Φαναρίτες κι άλλοι,
που στο Βαλτέτσι θε να παν,
για κει το έχουν βάλει.

Το αίμα της Καρύταινας,
θα πάρουν πίσω, λένε,
πόσους εκλάψανε εκεί,
να θυμηθούν δε θένε.

Και τώρα, νίκη της τιμής,
να πάρουνε πασχίζουν,
με αρχηγό τους το Ρουμπή,
αγέρωχα βαδίζουν.

Ο ξακουστός τους αρχηγός,
βαστά τ' ατιού τα γκέμια,
και με περίσσεια σιγουριά,
δηλώνει στα χαρέμια.

Όπως ο Αλάχ είναι θεός,
το βράδυ θα σας φέρω,
χίλια κεφάλια Ελληνικά
κι αιχμάλωτο το Γέρο.

Άλλη βουή ακολουθεί,
δύο κοντά χιλιάδες,
καβαλαραίοι όλοι τους,
ξυπνούν τους μαχαλάδες.

Πολλά κανόνια ακολουθούν,
που μέγα κρότο κάνουν,
χιλιάδες δεκατέσσερις,
όλοι μαζί τους φτάνουν.

Κει στο Βαλτέτσι φτάσανε,
μάχη σφοδρή να δώσουν,
τον Θοδωρή τον στρατηγό,
να τον κατατροπώσουν.

Μ' αυτός είναι πανέτοιμος,
τέλος σημαίν' η ώρα
κι η λευτεριά παιζότανε,
σ' ένα χαρτί ετώρα.

Οκτώ η ώρα το πρωί,
τις θέσεις πιάνουν όλοι,
το πρώτο περιμένουνε,
να ακουστεί το βόλι.

Και ο Ρουμπής εφώναξε,
από μιά πέτρα πάνω,
«Παραδοθείτε Έλληνες,
κακό δε θα σας κάνω».

Μουρτάτη, άκου να χαρείς,
γιατί θα μετανιώσεις,
αν τ' άρματά σου γρήγορα,
σε μας δεν παραδώσεις.

Η μάχη τώρα αρχινά,
κι οι Τούρκοι παίρνουν φούρια,
σαν μανιασμένοι προσπαθούν,
να σπάσουν τα ταμπούρια.

Οι ψυχωμένοι Έλληνες,
στρώνουν κορμιά στο χώμα,
το τουφεκίδι κράτησε,
δύο ώρες και ακόμα.

Σε λίγο σύγνεφα καπνού,
τα πάντα τα σκεπάζουν,
βροντές χιλιάδες κι αστραπές,
τον τόπο τον τραντάζουν.

Και μέσ' από τα σύννεφα,
δύο τρεις καβαλαραίοι,
Τούρκοι που ξεπροβάλουνε,
ιππείς καλοί και νέοι.

Τρέχουν στον Κεχαγιάμπεη,
και του ζητούν βοήθεια,
τι των Ελλήνων οι ψυχές,
είν' λιονταριών στ' αλήθεια.

Μα πριν προλάβουν για να ῥθούν,
Κολοκοτρώνης φτάνει,
σε δυό πυρά ανάμεσα,
τους άπιστους τους βάνει.

Φωτιά φωνάζει δυνατά,
τσακίστε τους Μουρτάτες,
απ' τα ταμπούρια εσείς μπροστά
κι εμείς από τις πλάτες.

Φτάνει κι ο Κεχαγιάμπεης,
μ' αμέτρητο ασκέρι,
στη δίνη τούτη σείονται,
βουνά και γύρω μέρη.

Μα ένας αετός αργοπορεί,
μ' ομάδα διαλεγμένη,
κι ο αρχηγός ανησυχεί
και τότε περιμένει.

Και ξάφνου, νάτος, έρχεται,
γοργά, λαχανιασμένος,
είν' ο Πλαπούτας ξακουστός,
για μάχες γεννημένος.

Σαν λυσσασμένος ρίχνεται,
μες στη φωτιά ετούτη,
το αίμα έχει για νερό,
ψωμί του το μπαρούτι.

Φτάνει κι ο Φλέσσας γρήγορα,
που η καρδιά το λέει,
σαν τα αγρίμια μάχονται
κι οι Μαυρομιχαλαίοι.

Μπρος στη φωτιά του μπαρουτιού,
ο ήλιος δεν υπάρχει
και στα βουνά του Βαλτετσιού,
Κολοκοτρώνης άρχει.

Λιώνει, τσακίζει την Τουρκιά,
την αποδεκατίζει,
κανόνια κι ό,τι βρει μπροστά,
στα βράχια τα γκρεμίζει.

Πάνω σ' αυτή την έξαρση,
στης μάχης την αντάρα,
του Θεωράκη θ' ακουστεί,
η βροντερή φωνάρα.

Θε να σας πιάσω ζωντανούς,
με λέν' Κολοκοτρώνη,
και σαν τον τίγρη σάλταρε,
απ' το ψηλό κοτρόνι.

Ορμάει καταπάνω τους,
μ' εξήντα παλικάρια,
λες κι όλοι είχανε φτερά,
πηδούσαν τα λιθάρια.

Με τ' αργυρά τους τα σπαθιά,
τους βάζουν στο κυνήγι,
πετούν τα όπλα καταγής
και όπου φύγει φύγει.

Μες στο Βαλτέτσι μπαίνουνε,
τους πάν' τροφές, μπαρούτες,
στην ιστορία θα γραφτούν,
έπη οι στιγμές ετούτες.

Γυρνούν ξανά στις θέσεις τους,
αστροφεγγιά και κρύο,
δεν τέλειωσαν τον πόλεμο,
ζητούν το μεγαλείο.

Κοντεύουνε μεσάνυχτα,
ψηλώνει το φεγγάρι,
ζηλεύει που δεν ημπορεί,
μέρος κι αυτό να πάρει.

Ο τόπος σειέται και βοά,
καπνοί ψηλά ασημένιοι,
οι Έλληνες με την Τουρκιά,
χτυπιούνται μανιασμένοι.

Ο γερο – Μητροπέτροβας,
μάχεται σαν λιοντάρι,
στεφάνι δόξας και τιμής,
δικαίως θε να πάρει.

Μέσα στον πύρινο κλοιό,
που το λιθάρι λιώνει,
η δόξα απλώνει τα φτερά,
για τον Κολοκοτρώνη.

Σινιάλο οι Τούρκοι δίνουνε,
πως θα αποχωρήσουν,
στην πόλη όσοι απόμειναν,
ξανά θε να γυρίσουν.

Φωνάζει ο Γέρος δυνατά,
απάνω τους ορμάτε,
μη τους λυπάστε Έλληνες,
τους άπιστους βαράτε.

Γίνεται μέγας πανικός
και ο Ρουμπής τα χάνει,
τρέχει μην τύχει και σωθεί,
τι άλλο θε να κάνει;

Αφήνουνε ξοπίσω τους,
νεκρούς και τ' άρματά τους,
στο κάστρο μπαίνουν να κρυφτούν,
να σώσουν τα κορμιά τους.

Και στο Βαλτέτσι στήσανε,
οι Έλληνες τραγούδι,
για το μεγάλο θρίαμβο,
κάη το πελεκούδι.

Κολοκοτρώνης έδειξε,
με τη βαριά του χέρα,
την Τρίπολη, που λεύτερη,
θέλει να δει μια μέρα.

Εκεί τους λέει θα δοθεί,
σφοδρότερη η μάχη
και θε να μπω θριαμβευτής,
στ' αλόγου μου τη ράχη.

Πιάνει και γράφει μιά γραφή,
στον Κεχαγιά τον Μπέη,
και με περίσσεια λεβεντιά,
ο στρατηγός του λέει:

Τώρα αλλάξαν οι καιροί,
η μόνη σας ελπίδα,
πριν σας κρεμάσω ζωντανούς,
χαθείτε απ' την πατρίδα.

Θα αφανίσω την Τουρκιά,
το τέλος σας ζυγώνει,
μένα με λένε Θοδωρή,
με λέν' Κολοκοτρώνη.

Η ΧΑΡΑΥΓΗ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ

Η ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΑΣ

Σεπτέμβρης προς το τέλος του,
Παρασκευή ημέρα,
που μιά παράξενη σιγή,
πλανάται στον αέρα.

Τίποτα δεν ακούγεται,
επικρατεί γαλήνη,
κανένας δεν περίμενε,
πως κάτι θε να γίνει.

Και ξάφνου ο Δούνιας το θεριό,
της Τσακωνιάς το άστρο,
σπάει την πόρτα τ' Αναπλιού,
και εκπορθεί το Κάστρο.

Γιουρούσι κάναν' στη στιγμή,
τον πανικό εσπείραν,
και γρήγορα στα χέρια τους,
όλες τις πύλες πήραν.

Ντάπιες και Πύργοι βρίσκονται,
στα χέρια των Ελλήνων,
των Τούρκων τώρα, η θανή,
απόμεινε εκείνων.

Τα πλήθη σκόρπισαν παντού,
Αμάν – Αλλάχ φωνάζουν,
και τα κανόνια ομοβροντούν,
την πόλη την τραντάζουν.

Τα παλικάρια χύνονται,
σαν τ' άγρια θηρία,
λυσσομανούν και ψάχνουνε,
για την Ελευθερία.

Που τόσα χρόνια στης σκλαβιάς,
τα σίδερα την έχουν,
μα τώρα πανικόβλητοι,
για να κρυφτούνε τρέχουν.

Η πόλη είναι κόλαση,
κι' οι παρακλήσεις φρούδες,
των σκοτωμένων οι ψυχές,
χιλιάδες πεταλούδες.

Το αίμα σκέπασε τη γη,
σαν 'πο βροχή και μπόρα,
κι αφού το χώμα χόρτασε,
ρυάκια γίναν' τώρα.

Κυλούσε φρέσκο αχνιστό,
οσμύσε τυραννία,
κι' οι Έλληνες τη Λευτεριά,
την ψάχνουν με μανία.

Ο Κεχαγιάμπεης ζητά,
θε τον Κολοκοτρώνη,
νοιώθει το τέλος να 'ρχεται,
θέλει να μείνουν μόνοι.

Σκύβει μπροστά στο Στρατηγό,
και τότε προσκυνάει,
και τη συμπόνια του ζητά,
κι' εκείνος τον ρωτάει.

Θυμάσαι τι σου έγραψα,
μετά 'πο κείν' τη μάχη,
του Βαλτετσιού π' ανέβηκα,
στ' αλόγου σου τη ράχη;

Θυμάμαι μα δεν σ' άκουσα,
φοβόμουν τον Σουλτάνο,
μα τώρα αν με λυπηθείς,
ό,τι μου πεις θα κάνω.

Μου 'γραφες πως αντάμωμα,
θα γίνει στο παλάτι,
και βάστηξες το λόγο σου,
μα κάνε τώρα κάτι.

Προσκυνημένους δεν χτυπώ,
του απαντά ο Γέρος,
και συνοδεία τότε πάν',
σε ασφαλείας μέρος.

Τα παλικάρια πολεμούν,
σταματημό δεν κάνουν,
λιώνουν, τσακίζουν την Τουρκιά,
φωτιά στην πόλη βάνουν.

Την πρώτη μέρα,
τέσσερις χιλιάδες κάτω ρίχνουν,
στον άδικο κατακτητή,
πώς πολεμάνε, δείχνουν.

Τη δεύτερη περσσότεροι,
είναι οι σκοτωμένοι,
έξι χιλιάδες με επτά,
θα ήταν λαβωμένοι.

Την Τρίτη μέρα το πρωί,
μία φωνή ακούστη,
κι' ο Αρχηγός των νικητών,
από μία λάμψη ελούστη.

Κάνε νισάφι Θοδωρή,
γρόσια πολλά σου δίνω,
μην αφανίσεις την Τουρκιά,
ποιανού θεός θα μείνω;

Αλλάχ, του λειο Στρατηγός,
τα γρόσια στα χαρίζω,
τα Ιερά ιδανικά,
με το σπαθί κερδίζω.

Οι Τουρκοφάγοι μαίνονται,
τους άπιστους κλαδεύουν,
στης δόξας τα ψηλά σκαλιά,
μιά μέρα θα ανέβουν.

Αφιονισμένοι μάχονται,
βρυχώνται σαν λιοντάρια,
στο χώμα τ' άτια δεν πατούν,
μονάχα σε κουφάρια.

Η γη στρωμένη με κορμιά,
και αφρισμένο αίμα,
πέντε χιλιάδες οι νεκροί,
με του ηλιού το γέρμα.

Κάποια στιγμή τεράστιο,
στον ουρανό εφάνη,
Θεοσταλμένο, φωτεινό,
της Λευτεριάς στεφάνι.

Και δύο που ήταν σταυρωτά,
στο θόλο ουράνια τόξα,
που μαρτυρούσαν πως θα 'ρθούν,
η Λευτεριά και η Δόξα.

Τόσων ετών τυραγνισμοί,
τόσων χρονών φοβέρες,
οι Τούρκοι τα πληρώσανε,
σε τρεις μονάχα μέρες.

Μέσα σ' αυτή την έξαρση,
στην τρομερή τη δίνη,
κεφάλι Τούρκου σε κορμί,
πάνω δεν έχει μείνει.

Οι Έλληνες θριαμβευτές,
τα λάβαρα υψώνουν,
το δρόμο για τη Λευτεριά,
με δάφνες τώρα στρώνουν.

Η Άλωση της Τρίπολης,
την πίστη χαλυβδώνει,
τρέμ' η Τουρκιά στο άκουσμα,
ΜΩΡΙΑ – ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ.

Η ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΔΕΡΒΕΝΑΚΙΩΝ Η ΜΕΓΑΛΗ ΣΦΑΓΗ

Σύναξη κάνει ο Στρατηγός,
μιλάει στα παλικάρια,
τι, θέλει τίγρεις να γενούν
κι ανήμερα λιοντάρια.

Θε να σπαράξουν την Τουρκιά,
για μια φορά ακόμα,
με αίμα κατακόκκινο,
να ποτιστεί το χώμα.

Στα Δερβενάκια από καιρό,
στερέψαν τα πηγάδια,
απ' τη μεγάλη αναβροχιά
και είναι όλα άδεια.

Γι' αυτό με αίμα Τούρκικο,
θέλει να τα γιομίσει,
τον τόπο που ξεράθηκε,
μ' αυτό να τον ποτίσει.

Η βροντερή του η φωνή,
αχολογάει σε βράχια,
σε κάμπους, ρέματα, πλαγιές,
βουνά και καταράχια.

Λεβέντες Ελληνόπουλα,
αγέρες μανιασμένοι,
με τη δική σας προσφορά,
το γένος δεν πεθαίνει.

Όλοι μαζί να δώσουμε,
ακόμα μία μάχη,
κι άλλης μιας νίκης λάβαρο,
να στήσουμε σε ράχη.

Τον τύραννο να διώξουμε,
δεν τον αντέχουμ' άλλο,
πως θα γενούμε λεύτεροι,
γι' αυτό δεν αμφιβάλω.

Το δείχνουν τα φαινόμενα,
κάθε στιγμή της φύσης,
Έλληνα πως αδούλωτος,
μια μέρα θε να ζήσεις.

Στο κάλεσμα του αρχηγού,
χιλιάδες παλικάρια,
δύναμη παίρνουν και ορμή,
μασάνε τα λιθάρια.

Ξεσήκωσ' όλο το Μωριά,
τον πότισε με θάρρος,
και της καινούργιας σύρραξης,
πήρε ξανά το βάρος.

Στα Δερβενάκια τράβηξε,
το Δράμαλη να λιώσει,
να του τσακίσει τα φτερά,
να τον κατατροπώσει.

Ο Καραχάλιος δίπλα του,
σ' άτι σημαιοφόρος,
κι ακολουθεί περήφανος,
άλλος μαντατοφόρος.

Στου Αγά το χάνι φτάσανε,
συμβούλιο εκάναν
κι ο αρχηγός υπέδειξε,
τις θέσεις που θα πιάναν.

Δέκα η ώρα το πρωί,
Ιούλης, καλοκαίρι,
πιάνουν τα πόστα τα σωστά,
σ' όλα τα γύρω μέρη.

Κολοκοτρώνης κοίταζε,
τους Τούρκους να ζυγώνουν,
χιλιάδες καβαλάρηδες,
όλο τον τόπο ζώνουν.

Δίνει την πρώτη διαταγή,
την πρώτη συμβουλή του,
κανείς μη ρίξει ντουφεκιά,
πριν ακουστεί η δική του.

Πάσχιζε μέσα στα στενά,
να βάλει τον εχθρό του,
να τον μαντρώσει για καλά,
είχε το σχέδιό του.

Νέκρα, γαλήνη απλώθηκε,
φύλλο δεν εσειόταν,
κι ο εχθρός αργά, προσεχτικά,
προς τα στενά ερχόταν.

Οι Έλληνες τους καρτερούν,
και οι καρδιές τους σπάζουν,
κι οι γκέγκηδες ενστικτωδώς,
«μπέσα ορέ», φωνάζουν.

Αφήστε να περάσουμε,
ποτέ για σας ντουφέκι,
στα χέρια δε θα πιάσουμε,
δε θα ριχτεί φουσέκι.

Ψήνει ο ήλιος το ψωμί,
η πέτρα καίει και λιώνει,
μα πουθενά το σύνθημα,
απ' τον Κολοκοτρώνη.

Στέλνουν, ρωτούν τον αρχηγό,
γιατί αργοποράει,
να ρίξουν πρέπει ντουφεκιά;
όχι, τους απαντάει.

Δεν ήθελε στα μάτια τους,
τον ήλιο για να έχουν,
για να μπορούν να ευστοχούν
και πρέπει να προσέχουν.

Πάσχιζε να 'χει βοηθό,
 ακόμα και τη δρόσο,
 νίκη ζητά περίτρανη,
 που πιθυμούσε τόσο.

Οι τολμηροί οι άνδρες του,
 κρατούν γερά τις κάνες,
 που θα μαυροφορέσουνε,
 των άπιστων τις μάνες.

Ζυγώνει το απόγιομα,
 απειθαρχώντας όλοι,
 που άλλο δεν αντέχουνε,
 ρίχνουν το πρώτο βόλι.

Δύο στρατιώτες καταγής,
 τους ξάπλωσαν στο χώμα,
 και μια φωνή θε ν' ακουστεί,
 απ' τ' αρχηγού το στόμα.

Απάνω τους βρε Έλληνες,
 Τούρκος ορθός μη μείνει,
 θέλω σε τούτα τα στενά,
 Άδης σωστός να γίνει.

Από κάθε χαμόκλαδο,
από κάθε κοτρόνι,
ξεχύνετ' ένας Έλληνας
και τον εχθρό τον λιώνει.

Φωτιά, μολύβι, θάνατος,
και το στενό κορώνει,
σαν τα κοπάδια τα πουλιά,
τώρα η Τουρκιά απλώνει.

Αλαλιασμένοι τρέχουνε,
τραβάνε για Κουρτέσα,
μη μας χαλάτε Έλληνες,
σας αγαπάμε, μπέσα.

Ρίχνονται καταπάνω τους,
τους αποδεκατίζουν,
και σαν το στάρι ο θεριστής,
αλύπητα θερίζουν.

Παρατημένα άλογα,
σκορπούνε τρομαγμένα,
σπαθιά, ντουφέκια, πράγματα,
στο χώμα αφημένα.

Κι απ' τη σκοπιά του αψηλά,
ο αρχηγός κοιτάζει,
και για τη νίκη που ῥχεται,
χαίρει κι αναγαλιάζει.

Μα θέλουν όλη την Τουρκιά,
να την ξεκάνουν τώρα,
πιστέψανε της λευτεριάς,
πως έφτασε η ώρα.

Στον Άγιο Σώστη κυνηγούν,
Τούρκους εφτά χιλιάδες,
καβαλαραίους, άπιστους,
πρώτους παλικαράδες.

Όσοι προλάβαν χάθηκαν,
για Κόρινθο γλιστρήσαν,
μα οι άλλοι σάρκες, κόκαλα,
κάτω στη γη αφήσαν.

Ο Ήλιος γέρνει για καλά,
πάει για να δροσίσει,
κι ο πόλεμος ο φοβερός,
τώρα εδώ θ' αρχίσει.

Οι Τούρκοι καβαλάρηδες,
τα άτια τους χτυπούνε,
και στα ταμπούρια να βρεθούν,
κει πάνω ν' ανεβούνε.

Μα όλα έμειναν εκεί,
στα βράγια σκοτωμένα,
στα πισινά τα πόδια τους,
τα δόλια ορθωμένα.

Ο τρομερός Νικηταράς,
με το σπαθί ορμάει,
σα μανιασμένος λέοντας,
το θάνατο σκορπάει.

Στο χτύπημά του μόν' ακούς,
το σπαραγμό, το βόγγο,
ρίχνει κεφάλια καταγής,
σαν κλαδευτής σε λόγγο.

Μάχη εδώ δεν γίνεται,
δεν είναι τούτη πάλη,
ετούτο είν' ξολοθρεμός,
είναι σφαγή μεγάλη.

Πέντε χιλιάδες οι νεκροί,
άντρες, καμήλες, άτια,
κρέατα, αίμα και καπνούς,
βλέπουν παντού τα μάτια.

Οι Τούρκοι απ' τον φόβο τους,
όπου ψηλό κοτρόνι,
για Τουρκοφάγο το περνούν,
ή για Κολοκοτρώνη.

Μα ό,τι άλλο και να δουν,
ακόμα και τα σκοίνα,
για Έλληνες τα θεωρούν,
τα τρέμουνε και κείνα.

Στο πορφυρό το σύννεφο,
π' ο ήλιος πάει να δύσει,
κεφάλι Τούρκου σ' αίματα,
ποιος δει θα το νομίσει.

Ο σκοτωμός δεν έπαψε,
ούτε τη νύχτα ακόμα,
το αίμα ρέει ανάμεσα,
σε πέτρες και σε χώμα.

Των σκοτωμένων τ' άλογα,
θρηνούν και χρεμετίζουν,
και λαβωμένων οι κραυγές,
τη ρεματιά ξεσκίζουν.

Οι Έλληνες βαρέθηκαν,
άλλους εχθρούς να σφάζουν,
και τα χιλιάδες λάφυρα,
στα χέρια τους αρπάζουν.

Ασημικά, χρυσαφικά,
καμήλες φορτωμένες,
άρματα, σέλες όμορφες,
πετράδια στολισμένες.

Την άλλη μέρα γέμισε,
ο τόπος από όρνια,
που τα κουφάρια ξέσκιζαν,
χωρίς καμιά συμπόνια.

Ο αρχηγός τους Δράμαλης,
μ' άντρες οχτώ χιλιάδες,
κάλεσε σε συμβούλιο
και είπε στους πασάδες.

Στο Θοδωράκη στρατηγό,
να πούμε να αφήσει,
να φύγουμε από το Μωριά,
και δίν' ό,τι ζητήσει.

Μιλιούνια γρόσια και χρυσό,
κι ό,τι μου πει του δίνω,
τον προσκυνώ αν χρειαστεί,
μόν' ζωντανός να μείνω.

Πριν πάρουνε απάντηση,
απ' τον Κολοκοτρώνη,
σώμα Ελλήνων που 'ρχεται,
στις ντουφεκιές τους στρώνει.

Τους βάζουν στο κυνηγητό,
ότ' έχουν το πετάνε,
και να κρυφτούν στου Μπερμπακά,
τα άτια τους χτυπάνε.

Κολοκοτρώνης θέλησε,
συμβούλιο να κάνει,
κι ένα καινούργιο σχέδιο,
σ' εφαρμογή το βάνει.

Να κλείσει όλα τα στενά,
το Δράμαλη να λιώσει,
ακόμα ένα μάθημα,
ανδρείας να του δώσει.

Τους καπετάνιους πρόσταξε,
ρουθούνι μην αφήστε,
τα μελεούνια της Τουρκιάς,
αλύπητα τσακίστε.

Ο Δράμαλης συνάχτηκε,
για Κόρινθο τραβάει,
απ' τ' Αγιονόρι διάλεξε,
το δρόμο για να πάει.

Και τώρα με το σχέδιο,
του λυτρωτή του γένους,
βρίσκει εκεί τους Έλληνες,
καλά ταμπουρωμένους.

Δέηση κάνει στον Αλλάχ,
ζητά να τον βοηθήσει,
τους άπιστους τους Έλληνες,
να λιώσει, να τσακίσει.

Ανδρειωμένα μου παιδιά,
τους Έλληνες τσακίστε,
όπως και πριν στο σβέρκο τους,
πάλι ξανακαθίστε.

Ορμούν οι Τούρκοι σαν βοριάς,
βρυχούνται σαν λιοντάρια,
μα τα ταμπούρια τα κρατούν,
Έλληνες παλικάρια.

Και ξάφνου, λάμψη φοβερή,
ένας μεγάλος κρότος,
του Τουρκοφάγου μπαταριά,
που 'ν' απ' τους πρώτους πρώτος.

Μία καμήλα που περνά,
με φόρτωμα μπαρούτι,
μη καμηλιέρης έμεινε,
εχάθη και ετούτη.

Οι Τούρκοι ξαφνιαστήκανε,
σαστίζουν και τρομάζουν,
φτάνουν και άλλοι Έλληνες
κι αναμεσίς τους βάζουν.

Και τ' Αγιονόρι γίνεται,
σωστό νεκροταφείο,
αυτός δεν είναι πόλεμος,
εδώ είναι σφαγείο.

Για έξι ώρες έπεφταν,
κάτω εχθρών κουφάρια,
ξεκοιλιασμένα έβλεπες,
αλόγατα, μουλάρια.

Και Αραπάδων κρέατα,
που 'ν' κατασπαθιασμένα,
ερχόνταν σε αντίθεση,
με κόκαλα σπασμένα.

Κοράκια που σηκώνονταν,
ψηλά στους ουρανούς,
κρατώντας μέτρα τ' άντερα,
που σου 'φευγε ο νους.

Και σκύλους που στο στόμα τους,
συκώτια και πλεμόνια,
τέτοιες σκηνές όποιος τις δει,
στο νου του μένουν χρόνια.

Στις Θερμοπύλες του Μωριά,
τα όρνια κρεπαλούνε,
κι οι Τούρκοι πάλι απ' τον Αλλάχ,
βοήθεια ζητούνε.

Κασόνια που 'χαν θησαυρούς,
πάλες όλο ρουμπίνι,
λίρες χιλιάδες Τούρκικες,
στο χώμα έχουν μείνει.

Δύο χιλιάδες άλογα,
μουλάρια πεντακόσια,
καμήλες με φορτώματα,
πολλές χιλιάδες γρόσια.

Το δρόμο για την Τρίπολη,
όλα επήραν τώρα,
αυτά δεν είναι λάφυρα,
είναι της τόλμης δώρα.

Πεζός τώρα ο Δράμαλης,
στην Κορινθία φτάνει,
κι απ' το τροχάδι το πολύ,
του πέφτει το τουρμπάνι.

Μα ποιος γυρνάει να το βρει,
μέσα σ' αυτή τη ζάλη,
π' ο φόβος κάνει να χτυπούν,
τα πόδια στο κεφάλι;

Τώρα η περήφανη στρατιά,
που 'ναι κουρελιασμένη,
κλεισμένη 'κει στην Κόρινθο,
ρέβει ταπεινωμένη.

Ο Δράμαλης απ' τον καημό,
σε λίγο θ' αποθάνει,
πριν του Σουλτάνου εκδοθεί,
εκτέλεσης φερμάνι.

Στα μεσουράνια έφτασε,
του Γέρου η δόξα τώρα,
και τ' όνομά του γίνεται,
θρύλος μέσα στη χώρα.

Συνάζονται οι οπλαρχηγοί,
και τον αναγνωρίζουν,
και του Μωριά αρχιστράτηγο,
αμέσως διορίζουν.

Καβάλα σ' άτι αράπικο,
θριαμβευτής γυρνάει,
στα δοξασμένα χέρια του,
τη σπάθα του κρατάει.

Τα πέταλα τ' αλόγου του,
ρυθμοχτυπούν στις στράτες,
κι η δόξα τον ακολουθεί,
χαϊδεύοντας τις πλάτες.

Την ένδοξη Τριπολιτσά,
οι κανονιές τραντάζουν,
και πλήθη συνοδεύοντας,
κραυγάζουν κι αλαλάζουν.

Κι ο κόσμος τσούρμο έρχεται,
κι αφήνει μπρος στεφάνια,
και Στρατηλάτης προχωρεί,
γεμάτος περηφάνια.

ΜΙΑΟΥΛΗΣ Ο ΑΝΕΜΟΣ

Τόλμη και ικανότητα,
ορμή και ευφυΐα,
είν' του Μιαούλη ναυτικού,
χαρίσματά του θεία.

Απ' τα μικρά τα χρόνια του, έγινε
κυβερνήτης,
και στον αγώνα λευτεριάς, μέγας
των Τούρκων θύτης.

Έγινε ναύαρχος τρανός,
του ελληνικού του στόλου,
Αιγύπτιοι, μα και Τουρκιά,
δεν τον φοβίζουν διόλου.

Στην Πάτρα και στο Ναύπλιο, μα
και στο Μεσολόγγι,
στις κανονιές του σείονται,
κάμποι, βουνά και λόγγοι.

Και σπέρνει την ταπείνωση,
στους εχθρικούς τους στόλους,
Χοσέφ, Μπραήμ, κι όποιος βρεθεί,
τους καταδιώκει όλους.

Γίνετ' αγέρας, σίφουνας,
τα πάντα παρασύρει,
και ό,τι αντιστέκεται,
το πυρπολεί, το φθείρει.

Δεν τον τρομάζουν εχθρικά,
όσα κι αν είναι πλοία,
τον καρτερούν για να στεφθεί,
της δόξας μεγαλεία.

Όταν τον αντικρίσουνε,
τον πάρουνε χαμπάρι,
όλοι οι ναύτες της Τουρκιάς,
θα τρέξουν στο αμπάρι.

Και κείνος τα καράβια τους,
τα φέρνει πάνω κάτω,
που σαν μολύβι χάνονται,
στης θάλασσας τον πάτο.

Δεν άφησε στο πέρασμα,
ποτέ εχθρού βαπόρι,
του τσάκισε, του έσπασε,
την πρύμνη και την πλώρη.

Πολλές φορές τον ζήλεψε,
το λαμπερό φεγγάρι,
στις ναυμαχίες που 'κανε,
τη νίκη για να πάρει.

Κι ο ήλιος, βραδυπόρησε,
πολλές φορές να δύσει,
και άλλες τόσες σκέφτηκε,
πίσω για να γυρίσει.

Να δει το θαλασσόλυκο,
πώς κάνει τους αγώνες,
στη μνήμη του ο φωτιστής,
θα φέρνει στους αιώνες.

Η ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΤΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

Ήταν βαθιά μεσάνυχτα,
η ώρα τρεις και κάτι,
που στ' όνειρό μου έβλεπα,
το ΜΕΓΑ Στρατηλάτη.

Του γένους μας το Ίνδαλμα,
του τόπου μας το θρύλο,
τον τρομερό τον Ήρωα,
της Λευτεριάς το φίλο.

Καβάλα σ' ένα άλογο,
καθότανε μπροστά μου,
και για να μάθει ήθελε,
για τούτη τη γενιά μου.

Πες μου, μου λει, ποιητή,
λέγε μου συγγραφέα,
του τόπου που λευτέρωσα,
να μάθω θέλω νέα.

Ελευθερία έχετε;
μην είστε σκλαβωμένοι;
μην είσαστε υποτελείς
και υποδουλωμένοι;

Άκου, του λεω, Στρατηγέ,
Μεγάλε, τιμημένε,
αθάνατε, ημίθεε,
Ήρωα, Δοξασμένε.

Τη χώρα που λευτέρωσες,
εσύ και τόσοι άλλοι,
οι γενεές μετέπειτα,
την έκαναν μεγάλη.

Χαίρομαι που είστε λεύτεροι,
πήρα χαρά μεγάλη,
μ' αν χρειαστεί καμιά φορά,
θ' αγωνιστώ και πάλι.

Λει με βροντερή φωνή
και βλέμμα αετήσιο,
Ελληνικό παράστημα,
λεβέντικο και γνήσιο.

Ανατριχίλα ένιωσα,
σε όλο μου το σώμα,
από αυτά που έλεγε,
του Ήρωα το στόμα.

Συνέρχομαι και τον κοιτώ,
στα μάτια καρφωμένος,
και τον ρωτώ δισταχτικά,
δεν είσαι πεθαμένος;

Μάθε, πως δεν απόθανα
τελειωτικά ετότε,
έρχομαι στην πατρίδα μου,
τη βλέπω πότε – πότε.

Τι λες γενναίε Στρατηγέ
και τι με συμβουλεύεις;
τι θες να κάνω, πες μου το,
περίμενε, μη φεύγεις.

Γράψε, μου λέει, ποιητή,
τίμα τους πατριώτες
και αν μπορείς ξολόθρεψε,
του έθνους τους προδότες.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ

Ο ΣΤΑΥΡΑΪΤΟΣ ΤΗΣ ΡΟΥΜΕΛΗΣ

Σε μοναστήρι είπανε,
πως ήταν γεννημένος,
πολεμιστής, που δίκαια
δαφνοστεφανωμένος.

Από μικρός στα άρματα,
τη λευτεριά ζητούσε,
να διώξει τον κατακτητή,
με πάθος πολεμούσε.

Δίπλα σ' αυτό της Ρούμελης
το φλογερό αηδόνι,
βρέθηκε και πολέμησε,
μ' αυτόν τον Κατσαντώνη.

Πολέμαρχος φανταστικός,
της Στερεάς ο θρύλος,
με λύπη σκλάβους έβλεπε,
κατακτητές, οργίλως.

Σ' Αράχοβα και Δίστομο,
και Δόμβραινα ακόμα,
του Κιουταχή διέλυσε,
το πιο ανδρείο σώμα.

Εκεί μ' ανταρτοπόλεμο,
τσάκισε τον εχθρό του,
να ξεφορτώσει τη σκλαβιά,
από τον τράχηλό του.

Με τα Ιερά τα όπλα του,
τα χιλιοματωμένα,
έπος με δάφνες έγραψε,
και χρόνια δοξασμένα.

Οι νίκες οι περίλαμπρες,
στη Στερεά Ελλάδα,
τη σπίθα που σιγόκαιγε,
την κάναν', φλόγα, δάδα.

Το φλογερό το πάθος του,
τη λευτεριά να φέρει,
θάρρος κι' ανδρεία πότιζε,
τα σκλαβωμένα μέρη.

Κι' εκεί που όλοι πίστευαν,
πως δεν υπάρχει ελπίδα,
ο Καραϊσκάκης έστελνε,
της λευτεριάς αχτίδα.

Με τ' αλαφρό του το κορμί,
και τ' αετήσιο μάτι,
σαν αίλουρος στεκότανε,
καβάλα πάνω στ' άτι.

Και όταν Τούρκο έβλεπε,
για να τον πλησιάζει,
το άλογο εκέντριζε,
ν' αρχίσει να καλπάζει.

Τα στολισμένα γκέμια του,
που 'ταν φλουριά γεμάτα,
κουνούσε, κι' έβγαζαν φωτιές,
τα πέταλα στη στράτα.

Τραβούσε τ' αργυρό σπαθί,
μέσα από τη θήκη,
και τον εχθρό τον έπιανε,
ο τρόμος και η φρίκη.

Σκορπούσανε αριστερά,
και δεξιά του δρόμου,
κι' από του Γιώργη την οργή,
μήνυμα παίρναν' τρόμου.

Κι' αυτός κοντά με τ' άλογο,
σαν σίφουνας καλπάζει,
στον ήλιο λάμπει τ' αργυρό,
και το χρυσό τσαπράζι.

Όταν χαθούν από μπροστά,
και να κρυφτούνε τρέξουν,
άτι και Γιώργης σε πηγή,
το στόμα τους θα βρέξουν.

Αφού απ' την ταχύτητα,
τα χείλη τους κολλήσαν,
και τον εχθρό κι' οι δύο μαζί,
με ήττα τον ποτίσαν'.

Εικοσιδύο τ' Απριλιού,
βαριά αρρωστημένος,
από μια σφαίρα άγνωστου,
έπεσε λαβωμένος.

Την άλλη μέρα πέθανε,
και πάνω του εκλαίγαν,
οι φίλοι του οπλαρχηγοί,
και μοιργιολόγια λέγαν’.

Κολοκοτρώνης στέναζε,
θλιβόταν’ σαν παιδάκι,
τον κοίταζε και του ‘λεγε,
σήκω Καραϊσκάκη.

Το δένδρο που φυτέψαμε,
όλοι, να το ποτίσεις,
και θεριεμένο να το δεις,
στον ίσκιο να καθίσεις.

Να δεις και στην Ακρόπολη,
ψηλά να έχουν βάλει,
της λευτεριάς το λάβαρο,
και τότε, φεύγεις πάλι.

Κείν’ τη στιγμή σειστήκανε,
τρίζαν’ τα κεραμίδια,
και μια φωνή ακούστηκε,
του σκοτωμένου ίδια.

Το δένδρο δεν μαραίνεται,

έχει νερό και πίνει,
κι' ο τόπος τούτος λεύτερος,
σε λίγο θε να γίνει.

Κοιτάχτηκαν οι Στρατηγοί,
στα μάτια μ' απορία,
κι' όλοι βροντοφωνάξανε,
ΕΛΛΑΣ - ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.

Και το σταυρό τους έκαναν,
φιλήσαν' στο κεφάλι,
τον πεθαμένο κι' ύστερα,
το κλάμα αρχίσαν πάλι.

ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ

Ο ΔΙΚΕΦΑΛΟΣ ΑΪΤΟΣ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

Σ' ένα χωριό της Ρούμελης,
που τώρα δεν υπάρχει,
αγόρι μάνα γέννησε,
με τύχη πολεμάρχη.

Εκείνο το Ιερό χωριό,
το λέγαν' Αροβίτι,
και του παιδιού ανέθεσαν,
οι μοίρες, ρόλο θύτη.

Καταστροφέα του εχθρού,
με όπλα και με γνώση,
για νάβρει ο τόπος λευτεριά,
που είχε ανάγκη τόση.

Επαναστάτης δίμορφος,
στην τόλμη Αχιλλέας,
σε τέχνη και στρατηγική,
πανούργος Οδυσσέας.

Το δίκοπό του το σπαθί,
το λάβρο καριοφίλι,
μάννα, πατέρας, αδελφοί,
κι' αχώριστοί του φίλοι.

Ποτέ δεν τον προδώσανε
και σεβασμός τους πρέπει,
δακρύζει όποιος σήμερα,
πηγαίνει και τα βλέπει.

Γέννημα θρέμμα Ήρωας,
τους άλλους εμψυχώνει,
οξυδερκής που σχέδια,
για νίκες καταστρώνει.

Όταν οβίδες βγάζουνε,
τα εχθρικά κανόνια,
αυτός νομίζει κελαηδούν,
στον κήπο του αηδόνια.

Βγάζουν φωτιά τα όπλα του,
η σπάθα κοκκινίζει,
το καριοφίλι τον εχθρό,
με τρόπο τον ποτίζει.

Στα μάτια των παλικαριών,
σαν λέοντας φαντάζει,
όλο το σώμα τραύματα,
μ' αυτόνε δεν τον νοιάζει.

Το χέρι δίχως κόκαλα,
τ' άντερα φασκιωμένα,
πόδι, λαιμός και κούτελο,
όλα τραυματισμένα.

Κι' ο Μακρυγιάννης πολεμά,
το θάρρος του δε χάνει,
τη δόλια την πατρίδα του,
ελεύθερη να κάνει.

Το ασημένιο το σπαθί
και το βαρύ ντουφέκι,
φόβο, τρομάρα σπέρνουνε,
φωτιά κι' αστροπελέκι.

Δεν τον κιοτεύουν τραύματα,
στο αίμα δεν δειλιάζει,
στα μελεούνια του εχθρού,
ποτέ του δεν τρομάζει.

Το καριοφίλι στο δεξί,
 στ' άλλο το διαταγάνι,
 ξορμά επάνω στον εχθρό,
 που πανικός τον πιάνει.

Τα βόλια δίπλα του περνούν,
 σφυρίζουν στον αέρα,
 μα ο νους του πάντα βρίσκεται,
 στης λευτεριάς τη μέρα.

Κει πάνω στην Ακρόπολη,
 στον Ιερό τον βράχο,
 βλέπει αϊτό δικέφαλο,
 που κάθεται, μονάχο.

Τι σκέπτεσαι και τι θωρείς,
 σ' Ανατολή και Δύση;
 ρωτά ο Γιάννης το πουλί,
 που είχε εκεί καθίσει.

Βλέπω καράβι Τούρκικο,
 κοντά στο Ναβαρίνο,
 κι' ένα καϊκι δίπλα του,
 Ελληνικό εκείνο.

Γεμάτο με πυρίτιδα,
από τη Δημητσάνα,
που 'ναι πηγή αστείρευτη,
και της μπαρούτης μάνα.

Θαρρώ πως ετοιμάζεται,
για να το πυρπολήσει,
και λάβαρο Ελληνικό κάπου
ψηλά να στήσει.

Μα πριν προλάβει ο αϊτός,
να πει κουβέντα άλλη,
το καϊκάκι μπόρεσε,
φωτιά για να του βάλει.

Και το καράβι έγινε,
συντρίμμια και κομμάτια,
και του αϊτού απ' τη χαρά,
βουρκώσανε τα μάτια.

Αϊτέ μου σε παρακαλώ,
αν δεν σου κάνει κόπο,
κοίτα μακριά αν έρχεται,
η λευτεριά στον τόπο.

Κάτι θωρώ να έρχεται,
απ' το ζερβό κεφάλι,
μα το ηλιοβασίλεμα,
θα ξαναδώ και πάλι.

Καλά, του λέει ο Στρατηγός,
όταν την δεις φωνάζεις,
εννιά φορές και ρυθμικά,
με τη φωνή σου κράζεις.

Πηγαίνω τώρα βρε πουλί,
τα τραύματα ν' αλλάξω,
τα παλικάρι' από βραδύς,
μαζί μου να συνάξω.

Το σπόρο μέσα του βαθιά,
της λευτεριάς να έχει,
καλπάζει μέσα στη σκλαβιά,
και προς τον ήλιο τρέχει.

Μετ' απ' τις μάχες τις λαμπρές,
βγαίνουν ουράνια τόξα,
που μαρτυρούν πως έρχονται,
η λευτεριά κι' η δόξα.

Αφού το αίμα έχυσαν,
για την πατρίδα όλοι,
ο Μακρυγιάννης κάθισε,
στη μέση στο περβόλι.

Κι' αγνάντευε το παρελθόν,
τους φοβερούς αγώνες,
που τα χαρτιά θα γράφουνε,
γι' αυτούς πολλούς αιώνες.

Αϊτού ακούει τη φωνή,
εννιά φορές να κράζει,
ξαφνιάζεται και προς τα 'κει,
ο Στρατηγός κοιτάζει.

Πάνω απ' την Ακρόπολη,
αϊτοί πολλοί πετούσαν,
δικέφαλοι, που λάβαρα,
Ελληνικά κρατούσαν.

Κάναν' το σχήμα του σταυρού,
και ρυθμικά εκράζαν,
Ελλάς, πατρίδα 'λεύτερη,
και ένδοξη φωνάζαν'.

Ο Μακρυγιάννης βούρκωσε,
και άρχισε να κλαίει,
και με φωνή τρεμάμενη,
ακούστηκε να λέει.

Ο Αγώνας δεν τελείωσε,
έχω δουλειά μπροστά μου,
μολύβι τώρα και χαρτί,
θα είναι τ' άρματά μου.

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑ Η ΑΝΤΡΕΙΩΜΕΝΗ

Η θρυλική Σπετσιώτισσα,
που δόξασε το γένος,
με το θεριό καράβι της,
το φλογερό της σθένος.

Που τα πελάγη πιάνουνε,
φωτιά στο πέρασμά της,
σαν το λιοντάρι χύνεται,
να διώξει τα δεσμά της.

Δεν την κιοτεύουνε εχτροί, καιροί
αγριεμένοι,
τρικυμιασμένες θάλασσες,
βοριάδες μανιασμένοι.

Ούτε Τουρκιάς, κι όσα βρεθούν,
καράβια οπλισμένα,
στο πέρασμά της χάνονται,
σκορπύνε φοβισμένα.

Κυπαρισσένιο το κορμί,
δαχτυλιδένια μέση,
ζωνάρι ολομέταξο,
τριγύρω έχει δέσει.

Για να κρατάνε το σπαθί,
το λάβρο καριοφίλι,
και στα γενναία χέρια της,
μπαρούτι και φιτίλι.

Δεν της αρκούν οι θάλασσες,
δε φτάνουν τα πελάγη,
τηνε καλούν και τα βουνά,
τα χιόνια και οι πάγοι.

Καβάλα πάνω στ' άλογο, γενναία
πολεμάει,
στο τέλος θριαμβεύτρια,
τα γκέμια του κρατάει.

Το κατευθύνει στ' ουρανού,
τα πορφυρένια τόξα,
εκεί για να στεφανωθεί,
άλλης μιας νίκης δόξα.

Και όταν έρθει η λευτεριά,
το δέντρο της θεριέψει,
ντυμένη μ' άσπρη φορεσιά,
το βλέμμα της θα στρέψει.

Και θ' αγναντέψει τα παλιά, τους
φοβερούς αγώνες,
θάρρους θα γίνει σύμβολο,
θα ζήσει στους αιώνες.

ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ Ο ΤΟΥΡΚΟΦΑΓΟΣ

Η ΔΟΞΑ ΤΩΝ ΔΕΡΒΕΝΑΚΙΩΝ

Τον φώναζαν' Νικηταρά,
τον λέγαν' Τουρκοφάγο,
και πιο ανδρείο μαχητή,
της δόξας αδηφάγο.

Τ' όνομα αυτό του έμεινε,
στου Βαλτετσιού τη μάχη,
και στου αλόγου του Ρουμπή,
καβάλησε τη ράχη.

Στα Δερβενάκια θέριζε,
τους Τούρκους σαν το στάρι,
όπως ο σβέλτος θεριστής,
ο ήλιος μην τον πάρει.

Τσάκισε τέσσερα σπαθιά,
σ' αυτή την παραζάλη,
αφού να κάνει πάσχιζε,
τη νίκη πιο μεγάλη.

Μετά τη μάχη ένοιωσε,
μέσα στο χάος, ρίγη,
κι' απ' τα πηγμένα αίματα,
η φούχτα δεν ανοίγει.

Όταν τη σπάθα έπιανε,
στα στιβαρά του χέρια,
μπουλούκια τρέχαν' να κρυφτούν,
τα Τούρκικα ασκέρια.

Μα όταν επολέμαγε,
με κείν' το καριοφίλι,
μπαρούτι δεν προλάβαιναν',
να βγάζουνε οι μύλοι.

Με τ' άλογό του κάλπαζε,
σαν φοβερός τυφώνας,
δεν τον κρατούσαν' αστραπές,
ούτε κακός χειμώνας.

Στις μάχες όλες έβγαινε,
μπροστά σαν το λιοντάρι,
Τούρκος ποτέ δεν μπόρεσε,
τη νίκη να του πάρει.

Μονάχα πίσω έτρεχε,
κρατώντας το κεφάλι,
μην ο Νικήτας το σπαθί,
στον τράχηλο του βάλει.

Τ' αϊτού είχε το πέταγμα,
του γέρακα το μάτι,
και στα γιουρούσια θύμιζε,
αφηνιασμένο άτι.

Στη γη κουφάρια σώριαζε,
κοκκίνιζε το χώμα,
του τίγρη είχε την ψυχή,
του πάνθηρα το σώμα.

Και όταν εκινδύνευε,
να χάσει τη ζωή του,
φωτιές και φλόγες έβγαζε,
το τρομερό σπαθί του.

Στο τρέξιμο εθύμιζε,
ελάφι και ζαρκάδι,
και τα κουφάρια του εχθρού,
στομώνανε τον Άδη.

Ξορμούσε σαν τον άνεμο,
τον άγριο τυφώνα,
γι' αυτό και 'στέφθη Ήρωας,
στου Γένους τον Αγώνα.

Φόβο και τρόμο ένοιωθαν,
Τουρκιά και Αρβανίτες,
αυτός τις νίκες έπαιρνε,
κι' αυτοί μονάχα ήττες.

Στα Βέρβενά και Δολιανά
και σήμερα ακόμα,
έχουνε πει πως είδανε,
του Ήρωα το σώμα.

Καβάλα πάνω στ' άλογο,
σαν αστραπή να τρέχει,
και λάβαρο Ελληνικό,
στα χέρια του να έχει.

Νικήτα του εφώναξε,
ο Γέρος κάποια μέρα,
μήπως θωρείς να έρχονται,
ασκέρια από πέρα;

Βλέπω φουσάτα Τούρκικα,
για να μας πλησιάζουν,
βλέπω και καβαλάρηδες,
με τ' άτια να καλπάζουν.

Αρπάζει τ' αργυρό σπαθί,
σαλτάρει στη φοράδα,
σαν κεραυνός ξεχύνεται,
κόβει κεφάλια αράδα.

Μα τ' ασημένιο του σπαθί,
που πυροκοκκινίζει,
από τη χρήση την πολλή,
κάποια στιγμή λυγίζει.

Προστάζει τότε τ' άλογο,
τα πόδια να λυγίσει,
κι' αρπάζει Τούρκου το σπαθί,
που είχε ξεψυχήσει.

Μα όταν εσηκώθηκε,
επάνω το φαρί του,
του Τουρκοφάγου έδειχναν,
την πλάτη οι εχθροί του.

Σύννεφο σκόνης σήκωσαν,
γευτήκανε την ήττα,
χαθήκαν πανικόβλητοι,
μακριά απ' το Νικήτα.

ΤΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ Ο ΘΡΥΛΟΣ

Τόπος αγώνων, ένδοξος,
τόπος με ιστορία,
μέρος που έπος έγραψαν,
του Γένους τα θηρία.

Κήπος, π' αντί για λούλουδα,
τάφους Ηρώων έχει,
που στο αντίκρισμα ο νους,
σε χρόνους δόξας τρέχει.

Αγάλματα και προτομές,
αγωνιστών φαντάζουν,
φιλοπατρίας ένστικτα,
από αυτά πηγάζουν.

Πόλη Ιερή την είπανε
και πόλη δοξασμένη,
χιλιάδες είν' αμέτρητες,
εδώ οι σκοτωμένοι.

Τα ΙΕΡΑ τα κόκαλα,
που είν' εδώ θαμμένα,
οι ρίζες είναι των γλυπτών,
που έχουνε στημένα.

Και μεταφέρουν τους χυμούς,
της λευτεριάς αιώνες,
στους νέους να θυμίζουμε,
εκείνους τους αγώνες.

Μαυρομιχάλη, Μπότσαρη,
Καψάλη, Σπυρομήλιου,
στ' ακτινοβόλο βλέμμα τους,
ωχριά, αυτό του ήλιου.

Δώδεκα μήνες κράτησαν,
γερά, πολιορκημένοι,
φωνάζοντας στον Κιουταχή,
το Γένος, δεν πεθαίνει.

Και τα κλειδιά της πόλης μας,
μπρος στα κανόνια είναι,
κι' όσον καιρό επιθυμείς,
στο Μεσολόγγι μείνε.

Για ν' αποκτήσουν λευτεριά,
να διώξουν το ζυγό τους,
γάτες, ποντίκια και σκυλιά,
είχαν για φαγητό τους.

Το Μεσολόγγι έγινε,
της ιστορίας άστρο,
ήτανε τρόμος της Τουρκιάς,
της Ρούμελης το Κάστρο.

Μακρής, Τζαβέλας, Μπάιρον,
ο Μάγιερ κι' ο Κοκκίνης,
και όλοι οι οπλαρχηγοί,
της εποχής εκείνης.

Που τον Επίσκοπο Ρογών,
για αρχηγό τους βάνουν,
και τώρα έχουν θεαθεί,
περίπολο να κάνουν.

Στη Ντάπια τα μεσάνυχτα,
στην Κλείσοβα τα βράδια,
μην τύχει και εμφανιστούν,
τα εχθρικά καράβια.

Να τρέξουν να συνάξουνε,
ξανά τα παλικάρια,
στο χώμα μην πατήσουνε,
τα Τούρκικα ποδάρια.

Τα παλικάρια, Ἴηρωες,
όλοι θεοί του Γένους,
νεκρούς τα βόλια σώριασαν,
μα όχι πεθαμένους.

Αθάνατοι γενήκανε,
με 'κείνους τους αγώνες,
κι' όσο υπάρχουν Ἴλληνες,
θα τους τιμούν αιώνες.

Εσεῖς πουλιά ελεύθερα,
σιγά! Μη θορυβεῖτε,
κανένας απ' τους Ἴηρωες,
δεν πέθανε, μα κοίται.

Μονάχα κάντε του σταυρού,
το σχήμα στον αέρα,
προς ένδειξη τιμής γι' αυτούς,
τούτης γιορτής τη μέρα.

Όλοι εμεῖς με σεβασμό,
μια κλίση των γονάτων,
για τους αγώνες λευτεριάς,
'κείνων των ΑΘΑΝΑΤΩΝ.

Τρεις κανονιές να τρανταχτούν,
κάμποι, βουνά και λόγγοι,
να δονηθεί με τις βροντές,
τ' αντρείο Μεσολόγγι.

Ν' αποδειχθεί πως δεν ξεχνά,
τους Ήρωες, τους Θρύλους,
τους σταυραϊτούς του Γένους μας,
της λευτεριάς τους φίλους.

Ζήτω για πάντα οι Ήρωες,
όλοι του Εικοσιένα,
που τα λευκά τα μάρμαρα,
για 'κείνους είν' στημένα.

ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ Η ΣΠΙΘΑ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

Σπίθα κρυμμένη ήτανε,
θρησκείας και παιδείας,
κέντρο και ορμητήριο,
λίκνο ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ.

Δύο ειδών πυρίτιδες,
πολύτιμες στο γένος,
παρήγαγε που μπόλιαζαν,
του τόπου μας το σθένος.

Η μία η πνευματική,
που με το φως στο πνεύμα,
ωθούσε τους υπόδουλους,
στης λευτεριάς το ρεύμα.

Η άλλη που 'ταν υλική,
και τα φισέκια βγάζαν'
νίτρο με θειάφι, κι' άνθρακα,
για να γενεί της βάζαν'.

Γυναίκες και μικρά παιδιά,
νυχθημερόν δουλεύαν',
ακόμη κι' απ' τον ύπνο τους,
όλο το χρόνο κλέβαν'.

Γραφιάδες και ιστορικοί,
είπαν τη Δημητσάνα,
κάστρο γερό κι' αδιάβατο,
της λευτεριάς τη μάνα.

Την είπαν φωτοστέφανο,
την είπαν πίστης κέντρο,
κήπο που 'κεί εθέριασε,
του Γένους μας το δέντρο.

Εκεί τα μπαρουτόβολα,
βγάζαν' χιλιάδες τόνους,
γιατ' ήθελαν ν' αφήσουνε,
'λεύθερους απογόνους.

Σε 'κείν' τους μπαρουτόμυλους,
δάφνες φυτρώνουν τώρα,
στεφάνια για να κάνουνε,
να παίρνει όλη η χώρα.

Για να τα καταθέτουμε,
στα Ιερά μνημεία,
σ' αυτούς που θυσιάστηκαν,
να κάνουνε τη μνεία.

Όταν χαρίσαν' λευτεριά,
οι μπαρουταποθήκες,
των δοξασμένων των σπαθιών,
αργύρωσαν τις θήκες.

Μην τύχει και σκουριάσουνε,
κι' οι κόψες τους χαλάσουν,
γιατί μπορεί να χρειαστεί,
ξανά για να τα πιάσουν.

Η Δημητσάνα έδωσε,
Αγίους, Πατριάρχες,
Αρχιερείς και κληρικούς,
Ήρωες, Ιεράρχες.

Το κέντρο αυτό της πίστεως,
και της Ορθοδοξίας,
έργο στον τόπο πρόσφερε,
αμύθητης αξίας.

Απόστολοι του Έθνους μας
κι' όλοι, θεοί του Γένους,
νεκρούς στους τάφους έβαλαν,
μα όχι πεθαμένους.

Εκεί την Επανάσταση,
τη λέγανε ιδέα,
ΜΕΓΑΛΗ, και το όραμα,
μία Ελλάδα νέα.

Γρηγόριου του Ε΄,
μάρτυρα Πατριάρχη,
και Εθνεγέρτη Γερμανού,
σ' όλους η όψη άρχει.

Γιατί κι' οι δύο προσφέρθηκαν,
στου Γένους τους αγώνες,
κι' όσο υπάρχουν Έλληνες,
θα τους τιμούν αιώνες.

Έχει λεχθεί, πως είδανε
και σήμερα ακόμα,
τον Γερμανό μ' ένα Σταυρό,
ανάγλυφο στο σώμα.

Στου Φιλοσόφου τη Σχολή,
προσκύνημα να κάνει,
και στων Ηρώων αγιασμό,
το μέτωπο να βάνει.

Αυτό που είδαν μια βραδιά,
θαύμα το ονομάσαν',
είδαν δεκάδες Ήρωες,
που το χορό επιάσαν'.

Ο Γερμανός εχόρευε,
μπροστά σαν κυπαρίσσι,
και τόξο ουράνιο κάλυψε,
ανατολή ως δύση.

Είδανε το Γρηγόριο,
με τον Κολοκοτρώνη,
για τα παλιά να συζητούν,
σε μιάς Μονής μπαλκόνι.

Κι' ο Πατριάρχης έκανε,
παράπονο στο Γέρο,
Κολοκοτρώνη, μόνος μου,
θα πάω για να φέρω.

Το σκήνωμά μου,
στα Ιερά, ετούτα εδώ τα μέρη,
αφού κανείς δεν μπόρεσε,
ως σήμερα να φέρει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΝΑΡΗΣ Ο ΜΠΟΥΡΛΟΤΙΕΡΗΣ

Ατρόμητος και φοβερός,
πυρπολητής μεγάλος,
τέτοιος στον κόσμο τολμηρός,
δεν θα υπάρξει άλλος.

Μούτσος φτωχός ξεκίνησε
κι έγινε καπετάνιος,
λιοντάρι, τίγρης στην ψυχή,
και σ' εξυπνάδα σπάνιος.

Μορφή με δράση ζηλευτή,
ο θρύλος του Αιγαίου,
που δίκαια του δόθηκε,
τίτλος του πιο γενναίου.

Φόβος και τρόμος της Τουρκιάς,
το πέλαγος ξεσκίζει,
τα εχθρικά τα δίκροτα,
τα σπάει, τα τσακίζει.

Τη ναυαρχίδα του εχθρού,
σαν βλέπει κι αντικρίζει,
φωτιά της βάνει και με μιας,
τη λιώνει, τη βυθίζει.

Παράτολμος, ηρωϊκός,
μεγάλος μπουρλοτιέρης,
κι ο Ποσειδώνας θαύμαζε,
σπουδαίος τιμονιέρης.

Στο άκουσμά του χάνονται,
στα πέλαγα τα πλοία,
από τον τρόπο μη γινούν,
του Κωσταντή η λεία.

Αφήνουνε ξοπίσω τους
νερά τρυκισμένα,
βαθιά αυλάκια και αφρούς,
κατάρτια τσακισμένα.

Τούρκικη σαν δεν άφησε,
φρεγάτα ν' αρμενίζει,
ο μπουρλοτιέρης άρχισε,
τη δόξα ν' ατενίζει.

Το όνομά του έλαμψε,
σ' όλης της γης τα μέρη,
για τους αγώνες π' έκανε,
τη λευτεριά να φέρει.

Γι' αυτόν εγράψαν ποιητές,
ύμνους πολύ μεγάλους,
και ήρωα τον έχρισαν,
όπως και τόσους άλλους.

Που την Τουρκιά πολέμησαν,
και την κατατροπώσαν,
και των Ελλήνων λευτεριά,
παντοτινά εδώσαν.

Της ιστορίας γέμισε,
πολλές χρυσές σελίδες,
που θα διαβάζουν στο εξής,
Έλληνες κι Ελληνίδες.

Για να μαθαίνουνε το πώς,
κερδίζοντ' οι αγώνες,
και τ' όνομά τους άφθαρτο,
θα μείνει στους αιώνες.

Ο ΜΕΓΑΣ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΑΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο Ε΄

Θα είναι μέρα Κυριακή,
και Πάσχα των Ελλήνων,
που ιαχές θε ν' ακουστούν,
των Ιερών εκείνων.

Αγωνιστών του Γένους μας,
π' αναστηθεί θα έχουν,
και για μεγάλη σύναξη,
'κεί στο Μοριά θα τρέχουν.

Όλοι μαζί θε να βρεθούν,
παρόν θα αναφέρουν,
του Γρηγορίου τα οστά,
ήλθαν να μεταφέρουν.

Εκεί στην Άγια Κυριακή,
εκεί στη Δημητσάνα,
σ' όλους κοντά τους συγγενείς,
και στη γλυκιά του μάνα.

Δεκάδες οι οπλαρχηγοί,
καβάλα καταφτάνουν,
‘κεί στην Πλατεία Άρεως,
και σχήμα νίκης κάνουν.

Βλέπουν του Γέρου του Μοριά,
το άγαλμα και κλαινε,
να τους μιλήσει καρτερούν,
να τους προστάξει θένε.

Λάμπουν οι φουστανέλες τους,
στα άτια καμαρώνουν,
και σε μια λάμψη ξαφνική,
τα μάτια τους καρφώνουν.

Άγγελος γλυκοπρόσωπος,
στα χέρια του κρατάει,
ένα ολόχρυσο κουτί,
στον ανδριάντα πάει.

Δίπλα από το άλογο,
και τον Κολοκοτρώνη,
κάτι του λει και αυτός,
τα χέρια του απλώνει.

Και πιάνει με ευλάβεια,
και το κουτί κρατάει,
με τ' αετήσιο βλέμμα του,
τους Στρατηγούς κοιτάει.

Και με τη βροντερή φωνή,
τους χαιρετά ο Γέρος,
και τη ματιά του έριξε,
στο δοξασμένο μέρος.

Στη Δημητσάνα που εκεί,
μαζί θα μεταφέρουν,
του Πατριάρχη τα οστά,
καθώς βεβαίως ξέρουν.

Κελεύουν όλα τ' άλογα,
τόρα να γονατίσουν,
το Ιερό το σκήνωμα,
μαζί να προσκυνήσουν.

Σιγή αμέσως γίνεται,
όλοι φιλούν το χώμα,
κι' απ' το κουτί απλώνεται,
του Μάρτυρα το σώμα.

Με δυό φτερά αγγελικά,
κουνώντας προχωράει,
για Δημητσάνα ψέλνοντας,
σιγά – σιγά τραβάει.

Προστάζει ο Γέρος τ' άλογο,
και κάτω κατεβαίνει,
και προς του άλλους Στρατηγούς,
λεβέντικα πηγαίνει.

Σηκώνουν οι Οπλαρχηγοί,
και τα δικά τους άτια,
κοιτάζοντας τον Αρχηγό,
με βουρκωμένα μάτια.

Ακολουθήστε με σιμά,
ελάτε πίσω όλοι,
δείχνοντας με το χέρι του,
την Ιερή την Πόλη.

Φεύγουν αφού στα άλογα,
τα γκέμια τους κουνήσαν,
με τα σπιρούνια κέντρισαν,
κι' όλοι μαζί 'κινήσαν.

Μπροστά τραβά ο Αρχηγός,
κι' ακολουθούν οι άλλοι,
Οπλαρχηγοί και Στρατηγοί,
και Ήρωες μεγάλοι.

Από ψηλά παρατηρεί,
ο Άγιος και ψέλνει,
και στον Αγώνα της Σκλαβιάς,
τη φαντασία στέλνει.

‘Κείνο που τώρα έγινε,
δεν έχει ξαναγίνει,
κι' αυτό το θαύμα του Θεού,
τη μνήμη θε να μείνει.

Τα άτια γίναν' φτερωτά,
πετούσαν στον αέρα,
κι' ο ήλιος έγινε διπλός,
εκείνη την ημέρα.

Ο ένας εξεχάστηκε,
στο κέντρο τ' ουρανού,
μενεξεδί φαινότανε,
το χρώμα τ' αλλουνού.

Εκεί στο θόλο τ' ουρανού,
κρεμόταν μια καμπάνα,
τεράστια κι' ένα πανό,
π' έγγραφε ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ.

Και τα κρατούσαν άγγελοι,
όπου ακολουθούσαν,
και την καμπάνα συνεχώς
χαρμόσυνα χτυπούσαν.

Τα φτερωτά τα άλογα,
σχήμα σταυρού εκάναν,
και Χερουβείμ στους Στρατηγούς,
στεφάνια δάφνης βάναν'.

Κολοκοτρώνης σαν Θεός,
'κεί πάνω καμαρώνει,
κι' ο Πατριάρχης λάβαρο,
Ελληνικό υψώνει.

Ο Καραχάλιος πουήτανε,
τότε Σημαιοφόρος,
άγγελος είναι σήμερα,
λαμπρός μαντατοφόρος.

Κάποια στιγμή ζυγώνουνε,
στην Άγια Δημητσάνα,
κι' ο Πατριάρχης θε να βρει,
τη Δοξασμένη μάνα.

Που είναι 'κεί στα Ιερά,
τα χώματα θαμμένη,
το γιο της το Γρηγόριο,
κοντά της περιμένει.

Ένα ψηλό και εύρωστο,
ωραίο κυπαρίσσι,
ο Μέγας Εθνομάρτυρας,
μπροστά του θ' αντικρίσει.

Να του κουνάει την κορφή,
και όλο του το σώμα,
και μια φωνή θα ακουστεί,
από γυναίκας στόμα.

Έλα εδώ Γρηγόριε,
παιδί μου αγαπημένο,
εγώ 'μαι η μητέρα σου,
καιρούς σε περιμένω.

Να σου γιατρέψω τις πληγές,
που σου 'καναν στο σώμα,
και τα πηγμένα αίματα,
κι' αυτά να πλύνω ακόμα.

Και τα σημάδια του σκοινιού,
που στο λαιμό σου έχεις,
κι' αυτά να γιάνω γιόκα μου,
τους πόνους πώς αντέχεις;

Ο Πατριάρχης βούρκωσε,
και άρχισε το κλάμα,
μα τώρ' αμέσως έγινε,
άλλο μεγάλο θάμα.

Το κυπαρίσσι ξαφνικά,
γυναίκα έχει γίνει,
κι' ο γιος της ο Γρηγόριος,
κατάπληκτος θα μείνει.

Αγκαλιασμένοι και οι δύο,
εμμείνανε για ώρα,
μα 'κείνο το χρυσό κουτί,
εκεί ευρέθη τώρα.

Με τα οστά του Άγιου,
στα Ιερά τα μέρη,
αφού αλλιώς δεν μπόρεσε,
κανένας για να φέρει.

Και η γυναίκα έγινε,
σαν πρώτα κυπαρίσσι,
στη φυσική τη θέση της,
έχει ξαναγυρίσει.

Ο Καραχάλιος χτύπησε,
για ώρα την καμπάνα,
χαρμόсуна και φύγανε,
από τη Δημητσάνα.

Καβάλα πάνω στ' άλογα,
που δεν πατούν στο χώμα,
κάνοντας το καθήκον τους,
για μια φορά ακόμα.

Τον Πατριάρχη τίμησαν,
κι ας ήταν πεθαμένοι,
κι' απέδειξαν πως δίκαια,
γενήκαν δοξασμένοι.

Γι' αυτό κι' από τις μνήμες μας,
ποτέ τους δεν θα σβήσουν,
κι' αν χρειαστεί κι' άλλη φορά,
ξανά θε να βοηθήσουν.

ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑΣ

ΤΟ ΑΣΤΡΟΠΕΛΕΚΙ ΤΟΥ ΜΩΡΙΑ

Γεννήθηκε στην Πολιανή
και σπέρμα των Φλεσσαίων,
πού 'χαν εικοσιοκτώ παιδιά
ή και αλλιώς Δικαίων.

Στης Δημητσάνας τη σχολή,
πήγε τη φημισμένη,
γιατ' ήθελε Επίσκοπος,
και Δέσποτας να γένει.

Αρχιμανδρίτης έγινε,
μα όμως γνώμη αλλάζει,
μυήθηκε στη Φιλική
και άλλους στόχους βάζει.

Ψευδώνυμο «Αρμόδιος»,
του δίνουν και για δράση,
στου Γένους τον ξεσηκωμό,
τον στέλνουνε τη βράση.

Επαναστάτης κράτιστος,
του Υψηλάντη χέρι,
δεξί, που πάντα πάσχιζε,
τη 'λευτεριά να φέρει.

Ο Παπαφλέσσας έκανε,
τη σπίθα του αγώνα,
φλόγα, φωτιά και λαίλαπα,
και φοβερό τυφώνα.

Στην Πελοπόννησο αυτός,
την έναρξη θα κάνει,
ξεσηκωμού, και προεστούς,
μέσ' τον αγώνα βάνει.

Τα μαύρα ράσα του πετά,
τον κόσμο ξεσηκώνει,
και ο αγώνας λευτεριάς,
αρχίζει να φουντώνει.

Φορά τη φουστανέλα του,
και στο σελάχι βάνει,
τα άρματά του και 'ξορμά,
σαν λυσσασμένος κάνει.

Παράτολμος, ηρωικός,
που μαίνεται σαν ταύρος,
σφοδρή ανεμοθύελλα,
ορμητικός και λάβρος.

Παράστημα ελληνικό,
σαν κυπαρίσσι μοιάζει,
γενναίος άνδρας με ορδές,
μονάχος του τα βάζει.

Το βλέμμα του βγάζει φωτιές,
έχει ψυχή στα στήθια,
η δύναμή του ξεπερνά,
του λιονταριού στ' αλήθεια.

Ανδρείος, ασυγκράτητος,
στο σώμα και στο πνεύμα,
που παρασύρει ό,τι βρει,
σαν ποταμού το ρεύμα.

Υπέρμετρος αγωνιστής,
ποτέ του δεν δειλιάζει,
να αποδιώξει τη σκλαβιά,
μόνο αυτό τον νοιάζει.

Αδάμαστος, σαν το θεριό
βρυχάται μέσ' τις μάχες,
η αντιλάλια του βρυχθμού,
ακούγεται στις ράχες.

Κει στο Μανιάκι πολεμά,
σαν τίγρης μανιασμένος,
μα κάποια ώρα καταγής,
θα πέσει σκοτωμένος.

Αφού μονάχος έμεινε,
με λιγοστό ασκέρι,
και του σπαθιού του η λαβή,
τ' απόμεινε στο χέρι.

Όταν τον είδε ο Ιμπραήμ,
κάτω να έχει πέσει,
διέταξε σε όρθια,
να τότε στήσουν θέση.

Από κοντά εθαύμασε,
κορμί και πρόσωπό του,
δακρύζει μπρος στη λεβεντιά,
φιλά το μέτωπό του.

Δεν ήθελα να δω νεκρό,
που ο Αλλάχ να πάρει,
ετούτον τον ομορφονιό,
κρίμα το παλικάρι...

ΓΙΑΝΝΗΣ
ΘΕΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΑΡΑΒΟΓΙΑΝΝΗΣ

Τον πιο γενναίο, τολμηρό,
τον πιο ανδρειωμένο,
Γιάννη Θεοφιλόπουλο,
στον κόσμο ξακουσμένο.

Που στις Τουρκιάς το ναυτικό,
πανωλεθρίες κάνει,
τον βάφτισαν ηρωϊκό,
ναύτη Καραβογιάννη.

Στη Χίο του Καρά-Αλί,
λιώνει τη ναυαρχίδα,
στη Λέσβο καίει τα δίκροτα,
δοξάζει την πατρίδα.

Κανάρης, Παπανικολής,
δεξί τον έχουν χέρι,
τον φοβερό Λαγκαδινό,
ετούτον μπουρλοτιέρη.

Τον κίνδυνο τον αψηφά,
θάνατος δεν τον μέλει,
τα εχθρικά πολεμικά,
να κάψει μόνο θέλει.

Στα χέρια τα εκρηκτικά,
στο στόμα τα φιτίλια,
τα Τούρκικα τα τρίκροτα,
κάνει κομμάτια χίλια.

Βάζει φωτιά στη θάλασσα,
τα πέλαγα φλογίζει,
κι ό,τι εχθρικό βρεθεί μπροστά,
τ' αναποδογυρίζει.

Τα στέλνει όλα στο βυθό,
κύμα βουνό σηκώνει,
τι βιάζεται για να βρεθεί,
με τον Κολοκοτρώνη.

Τη θάλασσα, τη στέγνωσε,
κι αφού είν' τώρα άδεια,
με γοργοπόδαρο φαρί,
γυρνάει στα Λαγκάδια.

Και τώρα τρέχει στα βουνά,
με τους καπεταναίους,
Πλαπούτα και Νικηταρά,
Φλέσσα, Δεληγιανναίους.

Με τ' ασημένιο του σπαθί
και το βαρύ ντουφέκι,
φόβος και τρόμος της Τουρκιάς,
φοτιά κι αστροπελέκι.

Ρίχνει κουφάρια καταγής,
μπουλούκια κυνηγάει,
κι όπου περάσει και βρεθεί,
τον πανικό σκορπάει.

Καβάλα πάνω στ' άλογο,
σαν τον αγέρα τρέχει,
λιώνει, τσακίζει την Τουρκιά,
χιονίζει είτε βρέχει.

Φιλογενής που ξεπερνά,
τους πάντες στη θυσία,
τη δόξα πήρε γι' αμοιβή,
και την αθανασία.

Αφού ποτέ δε θέλησε,
μια πληρωμή να πάρει,
έμεινε μες το πέρασμα,
ιππότης, παλικάρι.

ΛΑΓΚΑΔΙΑ

Πόλη που αμφιθέατρο,
όταν τη δεις θυμίζει,
με τα λευκά τα σπίτια της,
μια ομορφιά χαρίζει.

Όταν ο ήλιος πα' να βγει,
τη γη για να φωτίσει,
ετούτο το πανόραμα,
μπροστά του θ' αντικρίσει.

Κι ο επισκέπτης σαν βρεθεί,
στ' απέναντι το μέρος,
μαγεύεται στ' αντίκρισμα,
χειμώνα, είτε θέρος.

Το πλήθος 'κείνο των ναών,
που ντόπιοι έχουν χτίσει,
θα χάσει το λογαριασμό,
αν κάτσει και μετρήσει.

Πλατάνια, λεύκες και μουριές,
συκιές και ακακίες,
πράσινους κήπους, ζηλευτούς,
μ' όλες τις ποικιλίες.

Όταν στην πόλη μέσα μπεις,
 πριν στην πλατεία φτάσεις,
 δύο μορφές εκεί θα δεις,
 σε μαρμαρένιες βάσεις.

Η μία είν' του θρυλικού,
 ναύτη Καραβογιάννη,
 κι' η άλλη του πολέμαρχου,
 Κανέλλου Δεληγιάννη.

Κείν' τα σοκάκια τα παλιά,
 που 'ναι με καλντερίμι,
 κάνουν σφοδρή κι' ακάθεκτη,
 του ποιητή τη ρύμη.

Αν θες της φύσης τη χαρά,
 να νοιώσεις και να δρέψεις,
 στην Παναγιά του Γούναρη,
 ανέβα ν' αγναντέψεις.

Που 'ν' η ψηλότερη κορφή
 και των θεών λημέρι,
 τη φύση χαίροντ' από 'κει,
 χειμώνα, καλοκαίρι.

Θα δεις μπροστά το Λάδωνα,
τη βλάστηση του Λάλα,
Ερύμανθο και Αλφειό,
δάση πολλά και άλλα.

Αν έχεις χρόνο και καιρό,
ακόμη να καθίσεις,
το πιο γλυκό απόγευμα,
της φύσης θ' αντικρίσεις.

Και το ηλιοβασίλεμα,
τα μάτια σου θα φτάσουν,
μέχρι και το Κατάκολο,
τη δύση να θαυμάσουν.

Αν είσαι όμως ποιητής,
αν έχεις οπτασία,
του νου θα στείλεις μακριά,
σκέψη και φαντασία.

Θα φέρεις του παλιού καιρού,
μπροστά σου τις ημέρες,
θα δεις αϊτούς περήφανους,
να σκίζουν τους αιθέρες.

Βοσκούς θα δεις με πρόβατα
και με κοπάδια γίδια,
τροκάνια και βελάσματα,
σαν ψαλμωδίες ίδια.

Φλογέρες θα 'ρθουνε στο νου,
γλυκόλαλα τραγούδια,
θα δεις νεράιδες κοπελιές,
να πλέκουν τα πλεξούδια.

Γυναίκες να 'ρχονται θα δεις,
με ξύλα ζαλωμένες,
κι' από βρυσούλες δροσερές,
βαρέλες φορτωμένες.

Θα δεις με τσότρες το κρασί,
ομαδικά να πίνουν,
τους Ρακοπούλους, το ρακί,
στους θεριστές να δίνουν.

Ζευγάδες με τα βόδια τους,
τη γη να καματεύουν,
γριούλες τα μποστάνια τους,
με χάρη να φυτεύουν.

Καρφάδες και μικρούς βοηθούς,
ζόμπολα να μαζεύουν,
τεχνίτες κι' αρχιμάστορες,
τις πέτρες να λαξεύουν.

Και σε τσοπάνων τις αυλές,
καδιά, καζάνια, μέτρες,
και γαιδουράκια ταπεινά,
να κουβαλάνε πέτρες.

Κάποια στιγμή θα φανταστείς,
τον ουρανό να βρέχει,
και το Δραγάτη να κρυφτεί,
σε μια σπηλιά να τρέχει.

Του Έθνους μας τους Ήρωες,
με τ' άλογα καβάλα,
σαν κεραυνοί να φεύγουνε,
τραβώντας για του Λάλα.

Κολοκοτρώνη Θεοδωρή,
Πλαπούτα, Δεληγιάννη,
και Των Πατρών τον Γερμανό,
σχήμα σταυρού να κάνει.

Να τρέχουν' να προλάβουνε,
τα Τούρκικα ασκέρια,
κρατώντας τ' αργυρά σπαθιά,
στα δοξασμένα χέρια.

Τον Καραχάλιο θε να δεις,
που 'ταν σημαιοφόρος,
στου Γένους τον ξεσηκωμό,
που ήταν ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ.

Κι' όταν γυρίσεις το μυαλό,
στο φυσικό του χρόνο,
σε τούτη την ψηλή κορφή,
θα θες να ζήσεις μόνο.

ΤΟ ΑΛΟΓΟ ΤΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

Ήταν απομεσήμερο,
κι' ο ήλιος ξεχασμένος,
στη θέση του ακίνητος
και απορροφημένος.

Είχε σκηνή φανταστική,
μπροστά του αντικρίσει,
γι' αυτό και εξεχάστηκε,
να φύγει για τη δύση.

Είδε το Γέρο του Μωριά,
που φώναζε τ' ασκέρι,
νέο και σβέλτο άλογο,
να πάει να του φέρει.

Πήγαν και μπρος του έφεραν,
τρία νευρώδη άτια,
κι' ο Στρατηγός τα χάιδεψε,
τα κοίταξε στα μάτια.

Έϊ, τους λειι ξαφνικά,
βγάζοντας το σπαθί του,
για να ιδεί ποιο ήτανε,
λιοντάρι στην ψυχή του.

Τα δύο, εγονάτισαν,
το κόκκινο σηκώθη,
όρθιο και στα πισινά,
τα πόδια του στυλώθη.

Ετούτο τ' ανυπόδουλο,
μαζί μου θε να έχω,
έχει ψυχή και πάνω του,
σαν άνεμος θα τρέχω.

Να κυνηγάω τον εχθρό,
τη λευτεριά να φέρω,
στον τράχηλό μου τον ζυγό,
αφού δεν υποφέρω.

Από τα γκέμια το 'πιασε,
κι' αμέσως το ρωτάει,
αν στα βουνά για λευτεριά,
μαζί του θε να πάει.

Θέλω μαζί σου Στρατηγέ,
μέρα και νύχτα να 'μαι,
να πολεμάμε τη σκλαβιά,
μα μην αργούμε, πάμε.

Το φίλησε ο Στρατηγός,
στ' όμορφο μέτωπό του,
κι' από τότε το 'κανε,
φίλο και σύντροφό του.

Σαν αίλουρος σαλτάρισε,
στη σέλα καμαρώνει,
καμάρωνε και τ' άλογο,
για τον Κολοκοτρώνη.

Κι' ο Θοδωρής, το κέντρισε,
του κούνησε το γκέμι,
σαν κεραυνός ξεχύθηκαν,
άρχισε η γης να τρέμει.

Ξορμήσανε σαν φοβερός,
τυφώνας, σαν θηρία,
και στα βουνά βρεθήκανε,
για την Ελευθερία.

Φεύγει κι' ο ήλιος βιαστικά,
τραβώντας για τη δύση,
αφού μ' αυτό το θέαμα,
είχε αργοπορήσει.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΙΑΚΟΣ **ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΤΗΣ ΑΛΑΜΑΝΑΣ**

Γνήσια μορφή και 'λεύτερη,
τα ράσα του πετάει,
στη μέση ζώνει τ' άρματα,
για τα βουνά τραβάει.

Γίνεται κλέφτης φοβερός,
στη Φιλική μυείται,
και μέσ' την Επανάσταση,
ακάθεκτος κινείται.

Υψώνει τη σημαία της,
κινήσεις καταστρώνει,
για να τσακίσει τον Μεχμέτ,
και τον Ομέρ Βρυώνη.

Αγωνιστής σφοδρότατος,
πνεύμα ελευθερίας,
περήφανος και τολμηρός,
η δόξα της Λαμίας.

Στη γέφυρα του Σπερχειού,
Τούρκους εννιά χιλιάδες,
ο Διάκος ώρες κράτησε,
με πέντε 'κατοντάδες.

Κάποια στιγμή μονάχος του,
βλέπει να έχει μείνει,
και σαν τον τίγρη πολεμά,
τα εχθρικά τα σμήνη.

Εκεί να δείτε πόλεμο,
εκεί να δείτε πάλη,
ένα λιοντάρι με στρατιά,
μονάχο τα 'χει βάλει.

Σαν τον τυφώνα τριγυρνά,
σαν λαίλαπα γυρνάει,
δεινός κυκλώνας γίνεται,
και πανικό σκορπάει.

Με τ' ασημένιο το σπαθί,
ρίχνει κουφάρια κάτω,
κι' από το αίμα το πολύ,
κάνει το χώμα βάλτο.

Κείν' τα σπαθιά τα έφτιαξαν,
μονάχα για κουφάρια,
μα ο Διάκος απ' τη λύσσα του,
χτυπά και τα λιθάρια.

Παράφορα ορμητικός,
και μανιακός, βαράει,
πέτρα σκληρή, και το σπαθί
στα τέσσερα το σπάει.

Για μια στιγμή μαχότανε,
μονάχα με τα χέρια,
όμως επάνωτ' έπεσαν,
μουλούκια τα ασκέρια.

Αιχμάλωτο τον έπιασαν,
τον πήγαν στον Βρυώνη,
και του 'πε Τούρκος να γενεί,
μόνο αυτό τον σώνει.

Κι' ο Διάκος του απάντησε,
πίστη πως δεν αλλάζει,
δεν απαρνιέται τον Χριστό,
με ό,τι κι αν του τάζει.

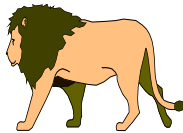
Εγώ Γραικός γεννήθηκα,
το ίδιο θα πεθάνω,
και το σταυρό μου άπιστε,
και τώρα μπρος σου, κάνω.

Ο Τούρκος ‘ξαγριώθηκε,
 και είπε να σουβλίσουν,
 τον Έλληνα και ζωντανό,
 μπροστά του να τον ψήσουν.

Επάνω του ορμήσανε,
 σαν όρνια, σαν θηρία,
 μα ο Διάκος βροντοφώναζε,
 ΖΗΤΩ Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.

Εγώ Γραικός γεννήθηκα,
 Γραικός και θα πεθάνω,
 κι’ απ’ την γλυκιά πατρίδα μου,
 πάνω ζωή δεν βάνω.

Αυτοί τον εσουβλίζανε,
 κι’ αυτός χαμογελούσε,
 κάτω στου βάλτου τα χωριά,
 εγλυκοτραγουδούσε,
 και μέσ’ από το θάνατο,
 μέσ’ τη ζωή περνούσε.

ΜΑΝΤΩ ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ Η ΑΤΡΟΜΗΤΗ

Σαν έγινε η έκρηξη,
εκείνου του αγώνα,
και ο Ραγιάς ξεχύθηκε,
θυμίζοντας τυφώνα.

Τη λευτεριά του για να βρεί, που
του στερούσαν χρόνια,
η Μαυρογένους εξορμά, με πλοία
και κανόνια.

Με τη φωτιά της λευτεριάς,
στα στήθια της να έχει,
τ' αγέρα βάνει τα φτερά
και στα πελάγη τρέχει.

Ελευθερία ή θάνατος, αδούλωτη
Ελλάδα,
φωνάζει και δημιουργεί,
ολόκληρη αρμάδα.

Στο κάλεσμά της έρχονται
και την ακολουθούνε,
γενναίες Κυκλαδίτισσες,
που ηρωικά βοηθούνε.

Και καταδιώκουν πειρατές
και τους εξαφανίζουν,
λάβαρα στα κατάρτια τους,
υψώνουν κι ανεμίζουν.

Δεν τηνε νοιάζουν χρήματα,
δεν θε περιουσίες,
όλα τα δίνει για να βρει,
τις ιερές αξίες.

Τη λευτεριά στον τόπο της,
που θέλει και πασχίζει,
για μια αδούλωτη γενιά,
τα πέλαγα ξεσκίζει.

Ατρόμητη και φλογερή,
μπαρουτοκαπνισμένη,
βροντοφωνάζει, διαλαλεί,
το Γένος δεν πεθαίνει.

Και τον ζυγό στον τράχηλο,
ο Έλληνας που έχει,
θα τον πετάξει γρήγορα,
τι άλλο δεν αντέχει.

Όταν ο ήλιος έφερε, της
λευτεριάς αχτίδα,
κι η Μαυρογένους πρόσφερε,
τα πάντα στην πατρίδα.

Κι ανατινάχθη ο ζυγός, ξημέρωσε
και πάλι,
μιά λάμψη ήρθε φωτεινή,
στ' ωραίο της κεφάλι.

Για να της φέρει μήνυμα,
απ' τη γλυκιά πατρίδα,
και να της πει, σ' ευχαριστώ
Μεγάλη Ηρωίδα.

ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΙΑΝΝΑΚΑΣ Ο ΘΡΥΛΟΣ ΤΗΣ ΒΛΑΧΟΚΕΡΑΣΙΑΣ

Ψηλός, με ίσιο το κορμί,
λεβέντης κυπαρίσσι,
και με σπουδαίες αρετές,
τον προίκισε η φύση.

Τιμή μεγάλη του χωριού,
αυτός ο Καπετάνιος,
με σφριγηλό το σώμα του,
και για τη μπέσα σπάνιος.

Γενναίος, λεοντόκαρδος,
φιλότιμος, Ιππότης,
ο Καπετάν ο Γιάννακας,
ο Βλαχοκερασιώτης.

Στις μάχες του ξεσηκωμού,
σχέδια καταστρώνει,
και σα λιοντάρι πολεμά,
με τον Κολοκοτρώνη.

Του Γέρου είναι μπιστικός,
δεξί τον έχει χέρι,
σαν το θηρίο μάχεται,
τη λευτεριά να φέρει.

Μαζί με άλλους δεκατρείς,
που ‘ν’ Βλαχοκερασιώτες,
στην ιστορία γράφτηκαν,
γενναίοι πατριώτες.

Στης Τρίπολης την εισβολή,
δόξασε το χωριό του,
στα Δερβενάκια τσάκισε,
μ’ ανδρεία τον εχθρό του.

Και στο Μανιάκι πολεμά,
σαν τίγρης, σα λιοντάρι,
ορμητικός και ξέφρενος,
τη νίκη για να πάρει.

Στη μάχη της Αράχοβας,
η δόξα του χωριού του,
με τις χωσιές ‘ξολόθρεψε,
τ’ ασκέρια του εχθρού του.

Χαθήκαν πανικόβλητοι,
στου Γιάννακα τη δίνη,
κι’ από τον τρόμο πού ‘νοιωσαν,
κανείς δεν έχει μείνει.

Γυρνάει τότε στο χωριό,
με τ' άλογο καβάλα,
θέλει να κάνει αλλαγή,
στην ασημένια πάλα.

Γιατί αυτή εράγισε,
απ' την πολύ τη χρήση,
και με καινούργια πιο γερή,
να αντικαταστήσει.

Στο κέντρο της εκπαίδευσης,
που ήταν το χωριό του,
μπαίνει και πάει στην εκκλησιά, και
κάνει το σταυρό του.

Αλλάζει και τη σπάθα του,
καινούργια παίρνει άλλη,
σαλτάρει πάνω στο φαρί,
για μάχες φεύγει πάλι.

Χάνεται μέσ' το σύννεφο,
της σκόνης απ' το άτι,
τρέμει κι' η γη στο πέρασμα,
αλόγου κι' αναβάτη.

Κι' όταν ο τόπος 'λεύτερος,
έγινε κάποια ώρα,
στα κτήματά του ο Γιάννακας,
εκεί δουλεύει τώρα.

Δε θέλει, δεν τον μέλουνε,
τιμές κι' αναγνωρίσεις,
του φτάνουν οι αγώνες του,
που έχει γι' αναμνήσεις.

Υψιπετής και ένθερμος,
σπουδαίος πατριώτης,
έμεινε μέσ' το πέρασμα,
ο Θρύλος κι ο Ιππότης.

Και το χωριό, περήφανο,
νοιώθει για 'κείνον τώρα,
τιμή και δόξα για εμάς,
που είναι θεία δώρα.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ

Η ΚΑΤΑΙΓΙΔΑ ΤΗΣ ΓΡΑΒΙΑΣ

Ξεφτέρι ήταν και αϊτός,
της Στερεάς Ελλάδας,
και του Αγώνα κομιστής,
της αναμμένης δάδας.

Εμψυχωτής, ξεσήκωσε
τους Στερεολλαδίτες,
με την ορμή μετέτρεψε,
τα θύματα σε θύτες.

Δελφούς, Δεσφίνα και Χρυσό,
σε Ιτέα, Γαλαξίδι,
ο Οδυσσέας έκανε,
ηρωικό ταξίδι.

Εμάζωξε ξοπίσω του,
χιλιάδες παλικάρια,
υπέρμετρους πολεμιστές,
που 'τρώγαν τα λιθάρια.

Με γρανιτένια την ψυχή,
για την Πατρίδα όλοι,
φεύγουν μαζί και αψηφούν,
το εχθρικό το βόλι.

Πιάνουν το Χάνι της Γραβιάς,
και τον Ομέρ Βρυώνη,
τσακίζουν κι' από το φόβο του,
το αίμα του παγώνει.

Γιατ' ο Ανδρούτσος πολεμά,
σαν τίγρης, σαν λιοντάρι,
λυσσομανά πασχίζοντας,
τη νίκη για να πάρει.

Σ' αυτή τη μάχη έδειξε,
του λιονταριού τη δύνη,
και την πατρίδα δόξασε,
κι' Αθάνατος θα μείνει.

Στη Μεγαρίδα μάχεται,
το Δράμαλη 'μποδίζει,
τον βάζει μέσα στα στενά,
τον λιώνει, τον τσακίζει.

Στο Μεσολόγγι, τέχνασμα,
του Κιουταχή σκαρώνει,
και μ' ένα γράμμα μοναχά,
τόνε κατατροπώνει.

Πνεύμα σπουδαίο, ήρωας,
αγωνιστής με πάθος,
φωτιές και φλόγες έβγαζε,
απ' της καρδιάς το βάθος.

Απ' τους Μεγάλους Αρχηγούς,
στου Γένους τους αγώνες,
και με τη νίκη της Γραβιάς,
θα μείνει στους αιώνες.

Υπέρτατος, παντοτινός,
της λευτεριάς θυσία,
ο Οδυσσέας στέφθηκε,
με την Αθανασία.

Και οι προδότες κι' οι δειλοί,
που τον εστραγγάλισαν,
άνανδροι καθώς ήτανε,
χαθήκανε και 'σβήσαν.

Αφού ποτέ δεν μπόρεσαν,
στο ύψος του να φτάσουν,
και σαν εκείνον να γενούν,
και να τον πλησιάσουν.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

ΤΟ ΚΑΠΛΑΝΙ ΤΟΥ ΜΩΡΙΑ ΞΕΚΟΥΡΑΖΕΤΑΙ

Κείν' τη χρονιά ονείρατα,
κακά είδε ο Γέρος,
και γνώριζε πως θα 'φευγε,
σ' άλλο να πάει μέρος.

Άκουγε και τις πέρδικες,
που έκλαιγαν στα πλάγια,
κι' ο κούκος τον εκούμπωσε,
κι' ήταν κακά σημάδια.

Τα δέντρα εκείνη τη χρονιά,
αργήσανε ν' ανθίσουν,
τ' αηδόνια μέσ' τις ρεματιές,
δεν θέλαν' να λαλήσουν.

Στο Λιμποβίσι οι αϊτοί,
καθόνταν λυπημένοι,
στα βράχια λες και γνώριζαν,
το τι τους περιμένει.

Και τα ξεφτέρια του Μωριά,
γι' αλλού μεταναστέψαν,
χαθήκαν γιατί φαίνεται,
κάποιο κακό μαντέψαν.

Ο ήλιος δεν εφώτιζε,
όπως παλιά τη φύση,
χλωμός ετότε ήτανε,
βιαζόταν για να δύσει.

Το νεκροπούλι στο μπαζέ,
σιγομοιργιολογούσε,
κάποιο κακό περίμενε,
γι' αυτό προεθρηγούσε.

Σε τούτα τα φαινόμενα,
εξήγηση εδόθη,
όταν απ' την αρρώστια του,
ο Γέρος προδώθη.

Ένα πρωί απόθανε,
και η ψυχή του βγήκε,
μα το Ιερό το σώμα του,
στην αφθαρσία μπήκε.

Ο ήλιος έσβησε με μιάς,
κρύφτηκε το φεγγάρι,
δεν ήθελαν τον σταυραϊτό,
ο χάροντας να πάρει.

Και οι σπηλιές γιομίσανε,
μ' αγρίμια φοβισμένα,
αφού τυφώνας φοβερός,
τα είχε τρομαγμένα.

Στην Ιερή Καρύταινα,
αστραφτομπουμπουνίζει,
και κεραυνός τρομακτικός,
το Κάστρο το ξεσκίζει.

Στα καλντερίμι' ακούγονταν,
οι καλπασμοί απ' άτια,
που χάνονταν στα 'λεύτερα,
πια τώρα μονοπάτια.

Ο Γέρος αναπαύεται,
στο νεκρικό κουτί του,
και γύρω του μοιργιολογούν,
οι φίλοι κι' οι γνωστοί του.

Το Ιερό το σώμα του,
σκεπάσαν' με σημαίες,
και γύρω - γύρω Στρατηγοί,
μα και κοπέλες νέες.

Με τις γαλάζιες φορεσιές,
τα μακριά πλεξούδια,
στη θέση τους εβάζανε,
κεριά μα και λουλούδια.

Πάνω στο στήθος τ' έβαλαν,
σπαθί μα και ντουφέκι,
και πίσ' απ' το κεφάλι του,
φουστανελά να στέκει.

Ο γιος τ' ο Πάνος έκλαιγε,
θρηνούσε ο Κολίνος,
και ο Γενναίος σαν παιδί,
θλιβότανε κι' εκείνος.

Κάποια στιγμή ακούστηκαν,
οι κόρδες για να τρίζουν,
και στην αυλή του άλογα,
με θλίψη χλιμιντρίζουν.

Βγάζουν του Γέρου τη σορό,
να πάνε να την θάψουν,
για τελευταία τους φορά,
τον Ήρωα να κλάψουν.

Ένας τεράστιος σταυρός,
ψηλά στον ουρανό,
με μαύρα και λευκά πουλιά,
είν' θαύμ' αληθινό.

Λευκό το ένα το πουλί,
και δίπλα, μαύρο τ' άλλο,
θείο σημάδι ήτανε,
και θέαμα μεγάλο.

Καθώς στο δρόμο προχωρούν,
και σύννεφα δεν έχει,
άγριες στάλες πέφτουνε,
κι' αρχίζει για να βρέχει.

Κλείσαν' οι δρόμοι απ' τα νερά,
πλημμύρισαν οι τόποι,
άβρεχτοι όμως και στεγνοί,
εμείναν οι άνθρωποι.

Και τώρα ετοιμάζονται,
στο χώμα να τον βάλουν,
μα των Ελλήνων οι καρδιές,
κραδαίνονται και πάλλουν.

Όταν στη γη τον έβαλαν,
το χώμα όταν 'ρίξαν,
βροντές πολλές και αστραπές,
τους ουρανούς ανοίξαν.

Σεισμός μεγάλος έγινε,
άνοιξε η γη στα δύο,
νεκρός και τάφος,
χάθηκαν απ' το νεκροταφείο.

Μία φωνή ακούστηκε,
από αγγέλου στόμα,
και μιά σημαία Ελληνική,
καρφώθηκε στο χώμα.

Αδούλωτε σταυραϊτέ,
και του Μωριά καπλάνι,
η προσφορά στο γένος σου,
ΑΘΑΝΑΤΟ σε κάνει.

Πάμε μαζί στους ουρανούς,
εκεί τώρα θα μείνεις,
και του Θεού ο σύμβουλος,
εσύ θέλω να γίνεις.

Λ Ι Μ Π Ο Β Ι Σ Ι

Λευτερωτών γενέτειρα, αδούλωτων λημέρι,
 Ιχνος εδώ δεν πάτησε, ποτέ Τουρκιάς ασκέρι.
 Μαβής είν' πάντα ο ουρανός, οι σταυραητοί στα βράχια ,
 Πέρδικες λεύτερες το λέν', ψηλά στα καταράχια.
 Ο κότσυφας γλυκολαλεί, κι οι Κολοκοτρωναίοι,
 Βάζουν μπροστά τον αρχηγό, χορεύουν οι γενναίοι.
 Ιδανικά του γένους μας, αυτοί δεν αμαυρώνουν,
 Στου τόπου τους τη λευτεριά, ταγμένοι είν' δηλώνουν.
 Ισαμε τ' άστρα τ' ουρανού, τη δόξα τους ψηλώνουν.

Η ΤΡΙΠΟΛΗ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Μεσάνυχτα, σιγή παντού, η Τρίπολη κοιμάται
και το φεγγάρι ολόγιομο, ακροβατεί, κρεμάται.

Κι ο ποιητής στο όνειρο, βρίσκεται σ' άλλο χρόνο,
το σώμα έχει στο παρόν, αυτό στο τώρα μόνο.

Στο πάρσιμο της Τρίπολης, στην Άλωση, στην πτώση,
εκεί κανείς που την Τουρκιά, δε δύναται να σώσει.

Βλέπει καπνούς να βγαίνουνε, ακούει σπαθιά, πελέκια,
και μπαταριές τρομαχτικές, σα νάν' αστροπελέκια.

Το αίμα βλέπει να κυλά, σαν 'πο βροχή και μπόρα
κι αφού η γη ποτίστηκε, στο ρέμα τρέχει τώρα.

Ψυχές που φεύγουνε ψηλά, σαν πεταλούδες να 'ναι,
ασκέρια Τούρκων στα στενά, μ' αλαλαγμούς σκορπάνε.

Τ' αδάμαστα Ελληνόπουλα, βρυχώνται σα λιοντάρια,
στο χόμα τ' άτια δεν πατούν, μόν' πάνω σε κουφάρια.

Ακούει τον ίδιο τον Αλλάχ, παράκληση να κάνει,
κάντε νισάφι Έλληνες, μη μας χαλάτε, φτάνει.

Βλέπει την πόλη λεύτερη, και όλους τους γενναίους,
καβάλα σ' άτια Αράβικα βλέπει καπεταναίους.

Με τ' αργυρά τους τα σπαθιά, τ' ασημοντουφεκά τους,
και κλώνους να στολίζουνε, δάφνης τα μέτωπά τους.

Και κόσμο τσούρμο να ῥχεται, ν' αφήνει μπρος
στεφάνια
κι αυτοί να καμαρώνουνε, γεμάτοι περηφάνια.

Κάποια στιγμή το όνειρο, στο σήμερα τον στέλνει,
κάτι θωρεί απίστευτο, και άλλη όψη παίρνει.

Πως θα γενεί παρέλαση, στη δοξασμένη πόλη
και στην Πλατεία Ἄρεως, είν' συναγμένοι όλοι.

Κολοκοτρώνης μπρος τραβά, σ' ένα βαρβάτο άτι,
κι άλλο ξοπίσω ακολουθεί, που έχει αναβάτη.

Το θρυλικό Νικηταρά, το τρομερό λιοντάρι,
όλοι οι άλλοι πίσω τους, τις θέσεις έχουν πάρει.

Η δόξα και η λευτεριά, πάνω τους φτερουγίζουν,
και όλων τα κεφάλια τους, με άνθη τα ραντίζουν.

Στο μέγαρο της Θέμιδας, Κολοκοτρώνης φτάνει,
κοιτά δεξιά, ξαφνιάζεται, κι αμέσως στάση κάνει.

Τα δυό μεγάλα αγάλματα, των δικαστών του βλέπει,
να κατεβώ, εσκέφτηκε, να προσκυνήσω πρέπει.

Σύνθημα δίνει, σταματούν, απ' τ' άλογο πηδάει,
και μπρος απ' τους ΑΘΑΝΑΤΟΥΣ, να γονατίσει πάει.

Το γοργοπόδαρο φαρί, το σώμα του ορθώνει,
και γλιμνιτρίζοντας γυρνά, προς τον Κολοκοτρώνη.

Οι δύο φωνές των δικαστών, σαν μία θ' ακουστούνε,
κάναμε το καθήκον μας, ΗΜΙΘΕΕ, θα πούνε.

Κι ο Γέρος τότε με φωνή, βροντώδη θ' απαντήσει,
που σ' όλα γύρω τα βουνά, θα φτάσει, θ' αντηχήσει.

***Οι μεγάλοι άντρες, με τα έργα τους φιλοτεχνούν τον
ανδριάντα τους.***

Το μέλλον, αναλαμβάνει τα αποκαλυπτήρια.

Γυρνά ξανά στο άλογο, στη σέλα του σαλτάρει,
το πρόσωπό του, του ηλιού τη λάμψη έχει πάρει.

Τα μεταξένια γκέμια του, κουνά να ξεκινήσει,
η θρυλική παρέλαση ξανά θα αρχινήσει.

Στο τιμημένο χέρι του, φέρνει το γιαταγάνι,
το υψώνει και χαιρετισμό, θριαμβευτή θα κάνει.

Τα πέταλα ρυθμοχτυπούν, ο κόσμος κλαίει, δακρύζει,
και η αδούλωτη γενιά, την πόλη διασχίζει.

Όλ' οι γενναίοι πέρασαν, μπροστά 'π' τους ανδριάντες,
κ' ιπποτικά χαιρέτησαν, τους δύο μεγάλους άνδρες.

Πάν' απ' την πόλη γράφτηκε, σαν απ' ουράνια τόξα,
«τέλος αναπαράστασης», του τι σημαίνει δόξα.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΓΙΑ ΤΟ '21

Είδ' απόψε στ' όνειρό μου, τον προστάτη άγγελό μου.
 Πως με πήγε στα ουράνια, κει που 'ν' όλα τα καπλάνια.
 Όλοι οι ήρωες του γένους, να 'σου πρώτ' η Μαυρογένους.
 Σ' ένα μαρμαρένιο αλώνι, βλέπω τον Κολοκοτρώνη.
 Σύμβουλ' ο Θεός τον έχει, σαν παιδί του τον προσέχει.
 Σ' άλογο φλουριά να βάνει, είδα μπρος τον Μακρυγιάννη.
 Σε ξωκλήσι είδα μέσα, το γενναίο Παπαφλέσσα.
 Του αγώνα το τροπάρι, έψελνε το παλικάρι.
 Με δύο πιθαμές μουστάκι, είδα τον Καραϊσκάκη.
 Σ' ένα άλογο καβάλα, με μια ασημένια πάλα.
 Μητροπέτροβα αντικρίζω, χαιρετώ τον και δακρύζω.
 Είδα και τον Τουρκοφάγο, της Τουρκιάς τον αδηφάγο.
 Τον πυρπολητή Κανάρη, του Αιγαίου το καμάρι.
 Τα ιερά τα όπλα εκείνα, τα φροντίζει η Μπουμπουλίνα.
 Είδα Ανδρούτσο σ' ένα πάρκο, με το Μπότσαρη το Μάρκο.
 Το Μιαούλη το ξεφτέρι, που 'χε πάει κρασί να φέρει.
 Δούνια είδα και Κεφάλια, στην κορφή της δόξας σκάλα.
 Των Αγράφων το αηδόνι, που τον λένε Κατσαντώνη.
 Που 'χει ακόμα κείν' τη νιότη, είδα και το Λεπενιώτη.
 Τον Πλαπούτα με τον Διάκο, είδα και τον Τσοπανάκο.
 Καραχάλιο, Δεληγιάννη, ρίγους το κορμί μου πιάνει.
 Μπρος μου κάμπο με τριφύλλια, άλογα πάν' από χίλια.
 Είναι όλα του πολέμου, πω πω πω τι βλέπω, Θε μου.
 Ο πορθητής ο Στάϊκος 'φάνει, με της δόξας το στεφάνι.
 Το Νικολόπουλο θωρώ, πρώτος να σέρνει το χορό.
 Βλέπω το Βενετσανάκη, Πετμεζά και τον Κονδάκη.
 Παλικάρια ένα κι ένα, δόξες του '21.
 Γκέμια σ' άλογο να βάνει, Στρατηγόπουλο το Γιάννη.

Σε βαρβάτο άτι πάνω, το γιο του γέρου είδα τον Πάνο.
Τους Μεγάλους όλους είδα, που δοξάσαν την πατρίδα.
Στα ουράνια να υπάρχουν, να τιμούνται και να άρχουν.
Φεύγοντας να 'ρθω στη γη, με φωνάζουν οι αρχηγοί.
Στην Πατρίδα σαν θα πας, χαιρετίσματα από μας.
Φίλησ' όλους τους πατριώτες και φυλάξου απ' τους προδότες.

Τ Ρ Ι Κ Ο Ρ Φ Α

Τιμημένη γενιά σκλαβωμένης πατρίδος,
Ρωμαλέοι, σφοδροί και σπάνιο είδος.
Ιδανικών της φυλής μας φρουροί και προστάτες,
Και στο άτι της δόξας δεινοί αναβάτες.
Οποιοσ φτάνει εδώ, ταπεινά γονατίζει,
Ριγά το κορμί, βουρκώνει, δακρύζει.
Φέρνει στο νου τις δικές σας μορφές,
Αγναντεύει, σας βλέπει στων βουνών τις κορφές.

ΣΕΚΕΡΗΣ Ο ΣΤΥΛΟΒΑΤΗΣ

Το γένος στέναζε βαθιά απ' του ζυγού το βάρος,
κεφάλι δεν σηκώνοταν, πού να 'βρισκαν το θάρρος.

Χάος, σκοτάδι, ερημιά, η λευτεριά θλιμμένη,
με αλυσίδα αγκαθωτή ολόσφιχτα δεμένη.

Καθώς συλλογιζότανε, τι έμελλε να κάνει,
ξάφνου, εσιγογλάρωσε, ύπνος βαθύς την πιάνει.

Μ' αυτό που βλέπει, άλλαξε το είναι, τα εντός της
και δεν εκαλοπίστευε αν είν' ο εαυτός της.

Άγγελος ήρθε δίπλα της, πανέμορφος, ωραίος,
που εμεταμορφώθηκε κι έγινε ο Φεραίος.

Τη χέρα του της άπλωσε και μια γραφή της δίνει
κι ένα φιλί στο μέτωπο, σημάδι έχει μείνει.

Διάβασε, λέγει, τη γραφή, πιστά να την 'φαρμόσεις
κι όταν ξανά σ' επισκεφτώ, αναφορά μου δώσεις.

Πηδάει πάνω στ' άλογο, τα γκέμια του κουνάει,
σαν αστραπή εχάθηκε, γι' άγνωστο μέρος πάει.

Καθώς έμεινε μόνη της, το Θούριο διαβάζει,
κλάμα την πιάνει ακράτητο, το σώμα της τραντάζει.

Πού να 'βρω εγώ τη δύναμη, η δόλια, η καημένη,
τούτα να πράξω δεν μπορώ, είμ' αλυσοδεμένη.

Και ξαφνικά, εξύπνησε, ήρθε στα φυσικά της,
με τη γραφή στα χέρια της, κουνάει τα φτερά της.

Τις αλυσίδες κουβαλά, στο σώμα τυλιγμένες,
πάει να βρει Ιερές μορφές, στη λευτεριά ταγμένες.

Βρίσκει τον Ξάνθο, το Σκουφά, Τσακάλωφ το Θανάση
και όπου κλέφτη κρυφοδεί, αμέσως κάνει στάση.

Τους παραδίνει το χαρτί, ο Ρήγας που 'χε γράψει
και περιμένει το σπαθί, στον ήλιο για να λάμψει.

Κι ύστερα, πήγε κάθισε, ψηλά στο Λιμποβίσι
και έμεινε καρτερικά, τον ήλιο να γυρίσει.

Τα ποτισμένα με πυγμή και με φιλοπατρία,
με πάθος για τη λευτεριά, lionτάρια αυτά τα τρία...

Τη Φιλική ιδρύσανε την ξακουστή Εταιρεία
κι όλοι τον όρκο τήρησαν με πίστη και λατρεία.

Και έχουνε για έδρα τους την Κωσταντίνου-πόλη,
υπήρχε λόγος για αυτό και συμφωνήσαν' όλοι.

Τα πρώτα μέλη ήτανε τ' αδέρφια οι Σεκεραίοι,
δεινοί πατριώτες, εύποροι, εγγράμματοι, σπουδαίοι.

Τύχη δεν θα 'χαν όλ' αυτά, αν τούτοι οι Αρκάδες,
δεν έβαζαν τα γρόσια τους, δεν φέρναν' τους παράδες.

Κι αν δεν διακινδύνευαν ακόμα τη ζωή τους,
δε δίναν' για τον τόπο τους το είναι, την ψυχή τους.

Όλα θα πέφταν' στο κενό, τζάμπα όλοι οι κόποι,
αν δεν ήταν υπέρπατρεις ετούτοι οι άνθρωποι.

Της Εταιρείας κάποτε που 'μεινε δίχως γρόσι,
ο αθάνατος ο Σέκερης απέτρεψε την πτώση.

Ο Παναγιώτης Σέκερης γρόσια δίνει χιλιάδες,
γιατί ποθεί ελεύθερους, τους δόλιους τους ραγιάδες.

Δεν το μπορεί ο ποιητής να γράψει τι ετούτοι,
επρόσφεραν στο γένος μας σε φρόνημα και πλούτη.

Γιατί δεν φτάνει το χαρτί, δεν σώνει το μελάνι,
ν' αποτυπώσει όλ' αυτά, ετούτοι που 'χαν κάνει.

Για της πατρίδας τη τιμή, τη λευτεριά του γένους,
ό,τι κι αν γράψει ο γραφιάς, τους έχει αδικημένους.

Όταν ο σπόρος που 'σπειραν, άρχισε να φυτρώνει,
εμύησαν στη Φιλική και τον Κολοκοτρώνη.

Που 'χε μυαλό στρατηγικό, με θεϊκή εντολή,
που στ' άκουσμά του έτρεμαν κει στην Ανατολή.

Του είπαν 'κείνος να γενεί των όπλων αρχηγός
και είπε: «Τιμή μου κάνετε», ο μέγας Στρατηγός.

«Να με ορίσετε εσείς, οι τόσοι μορφωμένοι,
οι εγγράμματοι, οι ξακουστοί, οι κοσμογυρισμένοι...

Θα προσπαθήσω να σταθώ στο ύψος το δικό σας,
που την πατρίδα βάζετε πάν' απ' τον εαυτό σας».

Κι ο Θωδωρής προσκύνησε στην κυρα-Παναγία,
να τον βοηθήσει ζήτησε απ' την Υπεραγία.

Και ζώστηκε τα άρματα με άλλα παλικάρια,
που είχαν για προσκέφαλο τα ξύλα, τα λιθάρια.

Κι η Λευτεριά π' αγνάντευε από το Λιμποβίσι,
ήρωα τον καρτέραγε, μια μέρα να γυρίσει.

Τις αλυσίδες να 'κοβε το τρομερό σπαθί του
και λεύτερη να πέταγε με τη διαταγή του.

Όταν αποτελειώσανε οι θρυλικοί αγώνες,
π' όλων οι οπτασίες τους θα μείνουν στους αιώνες...

Πήρε ο Γέρος έμπιστο μαζί στο Λιμποβίσι,
απ' τα δεσμά τη λευτεριά, που πήγε για να λύσει.

Το θρυλικό Νικηταρά, το τρομερό λιοντάρι,
που δίκαια τ' αθάνατου τ' όνομα έχει πάρει.

Οι αλυσίδες σπάσανε με μια σπαθιά γερή,
απ' του Νικήτα το ιερό, το χέρι το βαρύ.

Και λέει ο λευτερωτής προς το Νικηταρά:
«Αν δεν υπήρχε ο Σέκερης, να δώσει τον παρά,
να ηγηθεί της Φιλικής και να την κατευθύνει,
αιώνες θα 'ταν δέσμια, δεν θα 'χε καν φτερά
κι ο σπόρος που εσπείρανε, χώμα θα είχε γίνει».

Ανέβηκαν στα άτια τους, στην Τρίπολη γυρνάνε,
στης Παναγιάς την εκκλησιά καβάλα προσκυνάνε.

Κι η Λευτεριά φτερούγισε, έφυγε σαν αγέρας,
αφού απαγκιστρώθηκε απ' της σκλαβιάς το τέρας.

Πήγε, καντήλι άναψε σ' όλους τους σκοτωμένους,
ευλαβικά εφίλησε πατριώτες, λαβωμένους,
χλευαστικά εστάθηκε μπρος στους προσκυνημένους.

Χρήστος Δ. Στρατηγόπουλος

(αφιερωμένο εξαιρετικά στη Φιλολογο - Καθηγήτρια Αγγελική Κατσαφάνα και στον σύζυγό της Καθηγητή Σωματικής Αγωγής Κωνσταντίνο Μπρούσαλη, που με τα έργα τους μεταλαμπαδεύουν στους μαθητές τους, τους αγώνες εκείνων, που έκαναν τους δούλους να γίνουν ελεύθεροι).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Λίγα λόγια απ' τον Μιχάλη Σταφυλά	σελ.	3
Στα ιερά ινδάλματα του γένους (από τον ποιητή Τάκη Ρούνη)		7
Εισαγωγή		9
Ρήγας Φεραίος		15
Ο Γέρος του Μοριά		19
Η Μάχη του Βαλτετσίου		21
Η χαραυγή της λευτεριάς		31
Η Μάχη των Δερβενακίων		39
Μιαούλης		57
Η συμβουλή του Κολοκοτρώνη		61
Γιώργος Καραϊσκάκης		65
Μακρυγιάννης		71
Μπουμπουλίνα		79
Νικηταράς ο Τουρκοφάγος		83
Το Μεσολόγγι		89
Δημητσάνα		95
Κωνσταντίνος Κανάρης		101
Μέγας Εθνομάρτυρας Γρηγόριος ο Ε΄		105
Παπαφλέσσα		115
Γιάννης Θεοφιλόπουλος		119
Λαγκάδια		123
Το άλογο του Κολοκοτρώνη		129
Αθανάσιος Διάκος		133
Μαντώ Μαυρογένους		137
Καπετάν Γιάννακας		141
Οδυσσέας Ανδρούτσος		145
Ο θάνατος του Κολοκοτρώνη		149
Λιμποβίσι		157
Η Τρίπολη των αιώνων		159

Δημοτικό τραγούδι για το 21	163
Τρίκορφα	165
Σέκερης ο Στυλοβάτης	167

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

Ο **Χρήστος Δ. Στρατηγόπουλος** γεννήθηκε το 1952 από αγρότες γονείς στην Βλαχοκερασιά Αρκαδίας – έδρα του σημερινού Δήμου Σκιριτίδας-.

Προικισμένος από τη φύση του, με τα ένστικτα της φιλικής συνύπαρξης των ανθρώπων μεταξύ τους, για πολλά χρόνια συνάθροιζε στον εσωτερικό του κόσμο, όλα εκείνα που φανταζόταν και που ήθελε να πραγματοποιθούν, για να αλλάξει προς το καλύτερο η ζωή μας.

Κατακλυσμένος από το πανανθρώπινο όραμα της ΕΙΡΗΝΗΣ, το Σεπτέμβριο του 1996 άρχισε να γράφει το πρώτο του βιβλίο.

Η κρυμμένη σπίθα που χρόνια σιγόκαιγε μέσα του, έγινε ακατένναστη φλόγα που του έδωσε δύναμη και που η δύναμη αυτή μετέτρεψε τον κόσμο του σε έναν ορμητικό κείμαρρο και με τα εμβαπτισμένα πλέον όνειρά του στους ορμητικούς ποταμούς της ψυχικής του δομής, έστειλε ένα αυστηρό και προφητικό μήνυμα στους ισχυρούς της γης, κάνοντάς τους γνωστό πως αν δεν προσέξουν, μπορεί να βρεθούν υπόλογοι για την τύχη του μέλλοντος.

Σε όλα τα έργα του οι πρωταγωνιστές του είναι φανταστικές, μα ξεχωριστές μορφές, πρότυπα και που οι πράξεις τους αποτελούν εγερτήριο σάλπισμα ακατάπαυστων αγώνων για τα ιδανικά του ανθρώπου.

Ο συγγραφέας, έχει τιμηθεί με βραβεία και μετάλλια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, με κορυφαία διάκριση την ανακήρυξή του σε **Ολυμπιονίκη του Πνεύματος** στα PANATHINEA 2004 , με το μυθιστόρημά του **“ΑΡΡΙΚΟΣ”**, Της οικουμένης το ινδαλμα.

Άλλα έργα του: οι ποιητικές συλλογές «Η ρέμβη του ποιητή» - ύμνος ειρήνης - «Οι νότες της καρδιάς μου», το μυθιστόρημα «Δρόμοι δόξας παραγμένοι από μικρούς», η συλλογή διηγημάτων με τον τίτλο «Έτσι Δάμασα τη Γυροειδή Αλωπεκία», η συλλογή επιγραμμμάτων «Στιγμές διαύγειας», το δοκίμιο «Γιατί ναι και πώς στην ειρήνη», το θεατρικό έργο «Καπετάν Γιάννακας» - ο θρύλος της Βλαχοκερασιάς - και το έργο «Μόνον έτσι» - συλλογή ποιητικών και πεζών κειμένων αφιερωμένο στην Κύπρο.

Είναι τακτικό μέλος της Διεθνούς Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών «Δ.Ε.Ε.Λ» και της Διεθνούς Εταιρείας Λογοτεχνών και Καλλιτεχνών (I.W.A) – με έδρα το Κολλέγιο Μπλάφτον στις Η.Π.Α.

Το έτος 2006, 2011 και 2012 η Διεθνής Ακαδημία Γραμμμάτων και Τεχνών «ΘΕΑ ΑΘΗΝΑ» πρότεινε στη Σουηδική Ακαδημία να του δοθεί το Νόμπελ Λογοτεχνίας για το έργο του «ΑΡΡΙΚΟΣ – Της Οικουμένης το Ίνδαλμα»

Εργάζεται στο Λιγνιτικό Κέντρο Δ.Ε.Η Μεγαλόπολης.

51

*... Γράψε μου λέει ποιητή,
τίμησε τους ιππότες
και αν μπορείς
ξολόθρεψε του Έθνους τους προδότες*

Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση – Εκτύπωση:
ΤΡΟΧΑΛΙΑ ΓΕΩΡΓΙΑ
Τηλ.: 2710 242093

